

NSUNGI YA DIBUUNDU

YA SARDES

 . . . ntinu. Mpangi ya munu ya bakala vwandaka tuba kaka na munu ti ya vwandaka na bamuswale yayi, ti ya vwandaka ya muntu yina ke na kufwa na cancer. Na yawu beto ke sambila kaka samu na yawu na mwa ntangu fyoti. [Mpangi Neville me tuba, “Ya kele na balombilu zole kaka na lweka yankaka.”—Mu.] Balombilu zole? Mbote mingi, mu ke . . . [“Mosi ya yawu. Mosi kele lombilu.”] Mbote mingi, tata. Mpe mu ke tula yawu awa samu na kusambila mpe samu na yawu.

² Mpe dyaka muntu me bika kaka note, yandi me kwiza mpe me bika note na zulu yawu . . . samu na balukutakanu ya mbasi. Beno bayina kele awa me kwiza na kutala beto, kieleka beto ke vwanda na kyese ti beno kwiza na manima ya midi na ngunga ya zole, mbasi na manima ya midi, bawu ke kuzwa lukutakanu ya kuwa ba-bande. Mpe kana beno ke na kusalaka kima mosi ve, ya ke vwanda mosi ya bansangu yina—yina beno me kuwaka ntete ve yina ba ke bula mpe kuzwa lukutakanu ya kisambu, mpe—mpe beto ke vingila kaka kuzwa ntangu mosi ya mbote mbasi na manima ya midi na ngunga ya zole. Ya ke vwanda kieleka ntangu mosi ya kosalu ya mingi samu na munu samu ti mbasi, beno me mona, mu fwana baka Lumingu na suka, mpe Lumingu na nkokila mpe, mpe mbasi na nkokila, mpe, mpe disolo nyonso na zulu ya mabuundu yango.

³ Mpe ntangu yayi, Lumingu na suka, kana Mfumu zole, beto ke na kuvingila kuzwa ntangu ya nene, samu ti Lumingu na suka ke vwanda kusukisa ya beto, mutindu ya kusukisa na Sabala na nkokila . . . ya kele Nsungi ya Dibuundu ya Laodicée. Kasi Lumingu na suka mu zola kubaka: *Mwense Ya Kulala*, mpe *Mvumbukulu*, . . . *Ya Yiya*, *Nkama mpe Makumi Yiya na Yiya ya Mafunda*, mpe mwa mambu yango ya fyoti yina ke kangaka nsangu kintwadi samu na Lumingu na suka. Lukutakanu ke banda na ngunga ya yivwa. Ya kele kieleka, pasteur? Na ngunga ya yivwa, Lumingu na suka, ti beto zola kubaka bima yango nyonso mutindu “Yinki ke kuma mwense ya kulala, mpe yinki ke kuma mwense ya ndwenga? Na wapi ntangu bawu ke vutuka? To wapi kisika nkama mpe makumi yiya na yiya ya mafunda ke monika?” Mpe bima mingi ya mutindu yina samu na Lumingu na suka, samu na kuvukisa yawu kintwadi, yina ke kwenda kaka na kati na nsangu yayi. Mpe na manima na Lumingu na nkokila beto ke baka wanzio ya nene ya nsuka mpe Nsangu na Laodicée, Lumingu na nkokila, kana Mfumu zola.

⁴ Mpe ntangu yayi, na yina, mbasi na manima ya midi awa, lukutakanu ya kuwa ba-bande. Mpangi Gene me tuba kaka na munu ti bawu ke . . . beto ke banda na ngunga ya zole mbasi na manima ya midi. Mpe beno bantu yina ke zola kukwiza kuwa bansangu, kusala kisambu na autel, beno bayina ke na kusosaka Mpeve-Santu to kima mosi, ntangu ya mbote. Dibuundu kele mbote mpe na tiya, ya kuzibuka, mpe ya kuyilama samu na muntu nyonso na ntangu nyonso yina beno ke zola kukota mpe kusambila mpe kusosa Mfumu. Dibuundu kele mwasi mpe ke vingila. Mpe beto ke . . . Beto ke vingila beno, kusala yawu mutindu yina, ke vwanda na kuingila beno mbasi na manima ya midi.

⁵ To na ntangu nyonso yina beno ke zola kukwiza kukota na dibuudu samu na kusambila, mbote, ya kele ntangu nyonso ya kuyilama. Mpe kana ya salama ti myelo kuvwanda ya kukangama to kima mosi, kaka na lweka yankaka ya bala-bala kuna, mpangi ya munu ya bakala, yina kele mukengi ya yinzo awa. Mu banza ya kele na 411, mu banza ti . . . To na 811 (ya kele yawu . . .?) na 811, kaka pene kaka na diagonale na dibuundu awa, na 811. Mbote yandi, . . . kento ya yandi lendaka vwanda na fungula kana ba me banda mwelo kintwadi mpe ti ya kele ya kukangama, kasi ba ke bikaka yawu ya kuzibuka mu banza na suka, ke zibulaka yawu. To, na manima ya lukutakanu, ya kele ya kukangama na nkokila, samu na kumanga bana na kukima na kulutilaka na yawu, beno zaba, mpe kupasula banela mpe nyonso yankaka; beno zaba mutindu bana ya fyoti kele, kulutila na kilumbu yayi. Na yawu beno me mona samu na yinki beto ke kangaka yawu. Beto ke yinaka kuvwanda ya kukwika na kukanga mwelo ya dibuundu na ntangu mosi. Mu banza ntangu yankaka yina ke vwanda ya kuyilama, beto ke baka yawu samu ya vwanda mutindu yankaka kuna, mpe beto . . . muntu lendaka vwanda kuna ntangu nyonso samu ti bantu kukwiza kota mpe kusambila, mpe kusosa kubeluka, kusosa Mpeve-Santu.

⁶ Beno, bayina kele ve na Mpeve-Santu na luzingu ya beno, beno kwiza, beno vwanda awa, beno vwanda kaka mpimpa nyonso kana beno zola, beno vwanda kaka tii beno ke kuzwa Yawu.

⁷ Nani ya vwandaka awa mwa ntangu fyoti me luta vwandaka yimba, “Nzambi na nziunga ya munu, mpe Nzambi bisika nyonso”? Mu—mu vwandaka banza Enlevement me salama; mu, me tala bisika nyonso kuna, mpe me mona kana bantu nyonso vwandaka awa. Kieleka ya vwandaka mbote mingi; mu me zola yawu. Beto kele ntangu nyonso ya kukubama fyoti samu na kuwa yawu. Yinga, tata. Ya kele . . . Mu me kwiza kaka, na ntangu ya mbote samu na kuwa yawu.

⁸ Mpe mu me kondwa kuyimba nyonso ya mbote na balukutakanu yayi samu ti mu banzaka ti mu lendaka ti . . . Oh, mu kele kaka na bisalu mingi, beno zaba mutindu ya kele.

Bantu—bantu ke kwizaka na mpepo, na train, na . . . Beno—beno ke zaba yawu ata fyoti ve, beno me mona, samu ti yawu ke kwizaka na alo-alo, beno fwana kwenda na bawu, kukutana bawu mpe kusambila samu na bawu, mpe bisika nyonso. Ya kele kaka kukwenda ntangu nyonso, mpe dyaka kumeka kutanga mpe; ya ke salaka yawu mwa dyambu. Kasi beto kele ntangu nyonso na kyese na kukutana na bantu mpe kusala yina beto lenda samu na bawu samu ti ya kele . . . ya kele ya beto . . . beto kele fonctionnaire ya Mfumu Yesu Klisto samu na bantu ya Yandi na kilumbu yayi. Mpe beto ke zolaka kusala ya kulutila na yina beto ke salaka, kasi beto lenda ve.

⁹ Mulongi mosi kwizaka na mbangu na suka yayi, *dépression nerveuse*, yandi vwandaka ya kulemba yandi nyonso, muntu ya mbote. Mpe samu ti yandi vwandaka . . . yandi salaka kaka mingi. Yandi kuzwaka . . . Yandi vwandaka telama, mpe mwana ya yandi ya kento vwandaka ya kutelama na kivinga, yandi bandaka kaka na kubaluka. Yandi vwandaka ya kulwata mwa pyjama ya mbwaki; yandi tubaka kima mosi ya nsuka yandi vwandaka bambuka moyo vwandaka mwa ditona ya mbwaki vwandaka baluka, baluka, baluka, baluka, mutindu yina. Yawu me zimbana, beno me mona. Mpe na yawu ba vumbulaka yandi na mbangu. Na yawu ya kele—ya kele kaka kisalu mingi, beno me mona. Beno—beno bambuka moyo beno kele na nzutu mpe beto—beto ke zolaka . . . beto ke banzaka ti kizitu ya muvimba kele na zulu ya beto. Kasi, beno zaba, Nzambi kele na bisadi bisika nyonso samu kukeba na yankaka ya yawu, mpe na yawu beto ke salaka kaka nyonso beto lenda. Kasi mulongi ya lemvo ke meka kusala nyonso yandi lenda na bilumbu ya nsuka yayi samu na Mfumu ya yandi. Kieleka munu . . . Mpe Mfumu vulusaka kaka yandi kuna, yandi me kuma kaka mbote, mpe ba vutulaka kaka yandi, na mutindu ya mbote, ya mbote, yandi bakaka nzila ya yandi, na kusepelaka.

¹⁰ Mpe, oh, kima ya nene salamaka bubu yayi. Mu ke zola kaka ve kubanda bima yango, kasi . . . Beno zaba, mu tubaka na kento ya munu, mu tubaka, “Ntangu yayi, ya ke vwanda na muntu ke kwiza kuna, mpe ya ke vwanda bakala, ya nkufi, ya ngolo, ya nsuki ya ndombe mpe ya meso ya ndombe, yandi ke tanga kidimbu yina mpe ke banda na . . . kasi nge ke bokila yandi, nge me mona.” Mu tubaka, “Samu ti Mfumu kele na nsangu samu na yandi.” Mpe mu nangulaka Biblia, mpe mu tubaka, “Mu ke tula bima yayi na kati awa samu nge mona ti ya kele kaka yina Mfumu zola yandi kusala.”

¹¹ Bamvula nana me luta, muntu mosi ya Pologne yina katukaka Pologne, yina kulaka na Pologne . . . Na lukutakanu mosi, yandi me kwiza na estrade mpe bawu tubaka . . . to Mpeve-Santu talaka yandi, tubaka na yandi, na kutubaka, “Nge kele kaka ya kuvilakana.” Ya kele yina . . . Yandi banzaka ti mu tubaka yawu, kasi ya vwandaka Mpeve-Santu tubaka.

Ya vwandaka kaka na yandi nzila nyonso, mpe na nsuka nataka yandi kukatuka Kansas City na yinzo ya nene mazono na nkokila, mpe kuna yandi kumaka kieleka ya kuvilakana ntangu yandi kuwaka na zulu ya mbotika ya maza yina. Yandi kwendaka na hotel ya yandi, mpe Mpeve-Santu tubaka, “Telama ntangu yayi mpe kwenda kuna.” Muntu zolaka kukwiza na yandi, kasi yandi mangaka yawu samu ti na vision yandi kwizaka yandi mosi. Beno me mona? Mpe na yawu . . . mpe yandi, mutindu gentleman tangaka kidimbu, yandi me baluka, samu na kukwenda, mpe kento ya munu me bokila yandi mpe mu me kwenda na mwelo, Mu tubaka, “Ya kele—ya kele yandi, kotisa yandi.”

¹² Yandi tubaka, “Yinki mu fwana sala?” Na manima yandi me mona, yandi tubaka, “Ntangu yayi mu me mona yawu.”

Mu tubaka, “Mu zola kotalisa nge yayi samu ti nge zaba ntangu yayi, nge me mona.” Mu tubaka, “Mfumu tubaka na munu ti nge vwandaka kwiza.” Beno lenda yufula yandi. Mu tubaka, “Ntangu yayi, tala Masonuku. Tanga yawu kaka awa ntete nge landila.”

¹³ Mbote, yandi kele awa samu na mbotika na Nkumbu ya Yesu Klisto ntangu yayi. Na yawu . . . ? . . . Yandi lendaka vwanda ya kuvwanda awa ntangu yayi, na yina nyonso mu zaba. Nge kele awa, mpangi-bakala? Mpangi-bakala, mpangi-bakala ya Pologne. Huh? Yinga, na manima kuna na nsongi awa yandi kele, inga. Telama . . . telemisa diboko ya nge na zulu samu ba mona nge kuna. Mbote mingi. Samu na kumona Mpeve-Santu . . . Ya ke salamaka kaka ntangu nyonso. Bantu mingi ke banzaka ti bavisyon ke kwizaka kaka na zulu ya estrade. Oh, yawu ve ke salaka yawu. Wapi mutindu samu na yawu, Mpangi Leo? Kaka bisika nyonso, beno me mona. Mbote, awa, yayi kele kisika ya Yawu ya lutangu ya fyoti. Yayi kele kaka kisika ya ke salamaka mwa fyoti. Kuna na ngaanda ya kele kisika Yawu ke salamaka kilumbu mpe mpimpa ya muvimba, beno me mona. Yinga, beno yufula kento ya munu, mpe yandi . . . to bayankaka, mpe mfinangani ya munu na manima kuna, Mpangi Wood, mpe bawu nyonso yina kele na kizunga. Oh, la la! Bayayi awa kele bima ya fyoti—ya fyoti; bima ya nene ke salamaka kuna. Ntangu yayi, mpe ndambu me tubamaka ntete mbala mosi ve. Oh! Mu kele na kyese mingi samu na yawu, na kuzabaka ti Mfumu ya beto ke na kwizaka ntama mingi ve mpe beto ke kwenda vwanda na Yandi kuna kukondwa nsuka; *kukondwa nsuka* ve, kasi tii *Seko*, tii *Seko*.

¹⁴ Ntangu yayi, kana Mfumu zola, mu banza ya kele na kilumbu ya kumi na nana, na Lumingu, ya sabala ke kwiza. Lumingu, ya sabala ke kwiza, na kilumbu ya kumi na nana. Mu kuzwaka mvita mosi ya boma; Satana vwandaka meka na kupesa munu grippe yayi yina bawu me kuzwa ke na kutambulaka na kizunga awa, mu landilaka kaka na kuvutudila yandi yawu; mpe yandi pesaka yawu na munu, mpe mu vutudilaka yandi yawu. Na

yawu. . .mpe na yawu mu kuzwaka mwa mvita ya fyoti. Na yawu kukondwa ntembe beto ke nwanisa yawu sabala ke landa. Mpe kuna, kana Mfumu zola, na Lumingu ke landa, na kilumbu ya kumi na nana. Mpe beto ke meka na kusala lukutakanu mosi samu na kusambila samu na bantu ya kubela samu ti bawu kele. . . bima ke na kubwelamaka mpe ke na kubwelamaka mpe mambu ya nene ya kieleka ya nswalu-nswalu beto ke na kumekaka na kukipe yawu na mutindu ya nswalu beto lenda, mpe bangunga, na bangunga nyonso ya mpimpa mpe bantu ke kwiza mpe ke kwenda. Na yawu na kilumbu ya kumi na nana beto ke kuzwa lukutakanu ya beto ya kubeluka ya ntangu nyonso. Mpe kana beno kele na baya beno ya luzolo yina zola ti ba sambila bawu, mbote, beno nata bawu, to beno nata bawu na ntangu yina.

15 Ntangu yayi, ya kele na bantu mingi ya Jeffersonville yina vwandaka tuba na munu, ba tubaka ti bawu kwizaka na ntangu samu na kukuma awa, pene ya ngunga ya tanu, ba tubaka ya vwandaka dyaka ve na kisika samu na matoma ya bawu (to sambanu). Na yawu bawu. . .mu tubaka, “Mbote, beno. . . Bayayi kele bankundi ya beto yina me katuka bisika nyonso samu na kwiza tala beto, bantu, milongi mingi.” Mu tubaka, “Bawu ke—bawu ke na kukangama na malongi ya Yayi.”

16 Mpe beto ke na kumekaka kaka na kubaka mambu ya ngudi. Mpe kuna na manima ya mwa ntangu fyoti, mbote, beto ke vwanda na yawu na mutindu ya buku samu beno kulenda kutanga yawu mpe—mpe ba ke bwela mwa—mwa mingi na yawu, samu ti na nkokila. . . Beno me tala, na bankokila zole me luta, mu me meka, kusala, kubumba ndinga ya munu, beno me mona, samu na dyambu yina ya nene, ya kele yina mu zola kumona; kuna kisika luzayikisu ya Klisto ke natama na nsungi yayi, beno me mona, ya yina ya kele.

17 Mpe ntangu yayi, ntete beto banda kutanga Masonuku. . . Mpe mu zaba ti mbasi kele kilumbu ya nene ya mumbungu ntangu beto nyonso fwana kwenda kuzwa bima ya beto ya kudya na Sabala na nkokila. Mpe beto fwana kwenda kuzwa yawu Sabala na manima ya midi to Sabala na suka, mosi to yankaka, na yawu beto lendaka kuzwa Sabala na nkokila kima mosi ve samu na kukwiza na dibuundu. Na yawu beto ke meka na kubasika na ntangu ya mbote na nkokila yayi samu beno kuvwanda ya kulemba mingi ve mbasi na kuzwa yawu, mpe kuna kuvutuka na lukutakanu ya manima ya midi na bampangi awa na ba-bande mpe—mpe dyaka mbasi na nkokila.

Ntangu yayi, beto lenda telama kaka ntangu fyoti samu na kisambu, kana beno zola.

18 Mu ke kumiyufula, ntete, kana ya kele na muntu awa yina kele na balombilu ya mutindu ve samu na lusambulu, kana beno ke bika kaka yawu kuzabana na kutelemisaka diboko. Nzambi

ke mona. Ntangu yayi beno ke mona kana beto kele na yinza ya nsatu to ve, bankundi. Mu banza makumi yivwa na tanu to makumi yivwa na nana na zulu ya nkama na kati ya dibuundu me telemisa maboko ya bawu kuna samu. . . Ntangu yayi, beno bambuka moyo, beno lenda mpe ve kutambula kukondwa ti Nzambi kuzaba yawu. Beno me mona? Yandi zabaka mabanza ya beno, Yandi zabaka yina beno vwandaka lomba.

Beto kulumusa bayintu ya beto:

¹⁹ Tata ya Mazulu ya Lemvo, beto ke na kubelama na Busantu ya Nge na nkokila yayi, na Kiti ya Nge ya kimfumu, na nzila ya nsilulu ya Nge yina Nge tubaka ti Nge ke kuwa. Mpe kana beto ke kwikila, Nge ke pesa beto yina beto me lomba. Mpe beto ke na kufungunaka bayimbi ya beto nyonso. Beto me bakula, Mfumu, ti beto kele ve—beto kele ve ya kulunga na mosi ya balusakumunu ya Nge. Beto kele—beto kele ya kulunga ve. Beto nyonso kele ya kulunga ve, mpe beto ke kwiza ve mutindu kana beto vwandaka—beto vwandaka ya kulunga mpe—mpe me sala kima mosi ya nene. O Tata, ntangu beto ke tala na Calvaire, yina ke katula bunene nyonso na beto, beto—beto zaba kima yankaka ve kuna kasi Klisto mpe Yandi ya kukoma na kulunsi. Na yina ntangu beto ke mona ti Yandi kuvumbukaka na kilumbu ya tatu landila Masonuku, samu na mvedolo ya beto, kuvutukaka bilumbu makumi yiya na ntwala na mutindu ya Mpeve-Santu, samu na kuvwanda na beto tii kumonika ya Yandi na meso ke talana na mazulu na ntangu ya nsuka. Mpe beto ke na kumona ntangu yango ya nsuka kubelama kieleka na nswalu ntangu yayi. Mpe beto kele bantu ya kulutila kyese, Mfumu, samu ti—ti Nge me pesa beto bweso ya nene yayi.

²⁰ Mu ke vutula matondo, Tata, ti bantu yayi yina ke na kuwa kele ya kuvwanda na bantima ya bawu ya kukulumusa, mpe na kuwaka. . . ? . . . Mpe na yina, Mfumu, mu ke sambila ti Nge ke santisa bikoba ya munu na nkokila yayi, mpe konso nkokila mpe konso ntangu yina mu ke kwiza na chaire ya Nge samu na kuzonza na bantu ya Nge; samu ti, Mfumu, ti ata mbala ve kubika munu kuzonza kima ya yimbi. Nge kele dyaka na ngolo ya kukanga bayinwa mutindu Nge salaka na dibulu ya bankosi na Daniel. Mpe kana mu zola kutuba kima mosi yina vwandaka ve landila luzolo ya Nge, kanga yinwa ya munu, Mfumu, ti mu zonga yawu ve. Tula na lweka mabanza ya munu; tula munu na nzila ya mbote, Mfumu, kisika mu ke zonga kima mosi ve kasi Kieleka. Samu ti mu ke bakula ti na kilumbu yango ya nene bantu yayi ke vwanda na kuingila kuna na zulu. . . na kuingilaka landila ministele yina mu longilaka bawu. Kana Nge kwiza na—na kubaka mosi ya bambwetete ya Nge, mpe bawanzio ya Nge, milongi ya Nge, bisadi ya Nge, bawu ke vwanda ya kufundia ntete landila Bansangu yayi yina beto vwandaka longila awa. Nge ke tula kizitu ya yawu na zulu ya bawu, bisadi ya Nge.

21 Ntangu yayi, Tata, mu ke sambila ti Nge ke bika Mpeve-Santu kuzonza kasi muntu ve. Zenga bantima ya beto ti beto lenda kuwa Yandi. Mu ke kuwa, Tata. Mu ke sambila ti Nge ke belusa bambevo mpe bantu ya mawa. Nyonso yina bantu kele na nsatu, bisika nyonso, ti lemvo mpe kyadi ya Nge kuvwanda na bawu. Pesa mvutu na konso lombilu yina me zabana na nkokila yayi na nzila ya diboko yina me telama. Na ngaanda na bisika nyonso na yinsi na yina mingi ya bayankaka ke na kutala mpasi, mpe bayayi yina bamuswale yayi ke talisa, mpe balombilu yayi kele na yisi ya diboko ya munu awa, ti Mpeve-Santu pesa mvutu, Tata, mpe kubelusa bambevo. Zonzila beto ntangu yayi na nzila ya Ndinga ya Nge ya kusonama, na nzila ya Mpeve-Santu, beto me lomba na Nkumbu ya Yesu. Amen. Beno lenda vwanda.

22 Ntangu yayi, na nkokila yayi ya ke sala fyoti tiya na kati ya dibuundu. Nsungi ya nene ya Dibuundu ya Laodicée ke na kubelama. Mpe na nkokila yayi beto ke na kubelamaka na nsungi yango yankaka ya nene ya dibuundu yina ke vwanda nsungi ya dibuundu ya tanu. Beto bakaka nsungi ya dibuundu ya ntete, yina kele Ephèse. Mu lendaka tanga dyaka yayi na ntonono, ba me sonika yawu nyonso mpe na yawu mu ke zola kutanga dyaka yawu samu na beno bayina ke zola kutala na mikanda ya beno.

23 Nsungi ya dibuundu ya ntete vwandaka Nsungi ya Dibuundu ya Ephèse, kubanda mvula 55 ya ntangu ya beto tii mvula 170. Paul vwandaka mbwetete, mpe ya vwandaka nsungi ya dibuundu ya ntete. “Bisalu kukondwa luzolo” vwandaka kufunda ya Nzambi. Musendo vwandaka “Yinti ya Luzingu.”

24 Nsungi ya dibuundu ya zole vwandaka na mvula 170 tii mvula 312, Irenée vwandaka munati-nsangu ya kilumbu. Mpe kufunda vwandaka kutali-...vwandaka balukwamusu, mpe dibuundu mosi ya kutalisa mpasi. Musendo, “Yimpu ya Luzingu.”

25 Nsungi ya dibuundu ya tatu vwandaka Pergame, Santu Martin vwandaka munati-nsangu na dibuundu yina. Nsungi ya dibuundu vwandaka katuka mvula 312 na mvula 606. Kufunda vwandaka “malongi ya luvunu, luvunu ya Satana, lufulu ya kuyala ya Bupaapa, mpe dibuundu mpe luyalu kukwelanaka kintwadi.” Musendo vwandaka “mani ya kubumbama, mpe ditadi ya mpembe.”

26 Mpe nsungi ya dibuundu ya yiya vwandaka Thyatire; Colomba vwandaka wanzio ya nsungi yango ya dibuundu, munati-nsangu; na mvula 606 tii mvula 1520. Mpe nsungi ya dibuundu vwandaka luvunu ya Ba-pape, Bansungi ya Mudidi. (Ya vwandaka mazono na nkokila, beno zaba, Bansungi ya Mudidi.) Mpe musendo, vwandaka “ngolo samu na kuyala na zulu ya bayinsi, mpe Mbwetete ya Suka,” samu na wanzio.

27 Ntangu yayi, na nkokila yayi, beto ke banda nsungi ya dibuundu ya tanu, yina kele nsungi ya dibuundu ya Sardes, S-

a-r-d-e-s, Sardes. Mpe munati- nsangu na nsungi ya dibuundu yayi vwandaka Martin Luther, yandi kele ya kuzabana mingi na bizabi ya Biblia to milongisi yayi, to na misambidi, na kisika, bubu yayi. Mpe nsungi yango ya dibuundu kubandaka na mvula 1520 mpe sukaka na mvula 1750, na mvula 1520 tii mvula 1750; mpe nsungi ya yina beto ke bokilaka “Nsungi ya Kusungika.” Mpe kufunda vwandaka “Na kusadilaka nkumbu ya bawu mosi.” Mpe musendo samu na mwa bayina bikanaka, vwandaka “Kutambula na Yandi na bilele ya pembe, mpe bankumbu ya bawu na Buku ya Luzingu ya Mwana-dimeme.” Ti Mfumu kusakumuna beto na yina beto ke kota na yawu ntangu yayi.

²⁸ Ntangu yayi beto ke banda na nzila ya 1te ya kapu ya 3, ya nsungi yayi ya dibuundu. Nsangu na Sardes, ntangu ya kusungika. Ndambu ya mikwikidi bikanaka, ba zimbanaka kwandi.

²⁹ Ntangu yayi samu na bayankaka ya bantu ya malu-malu me kwiza, ba lendaka tuba na yayi awa, ti. . . samu ti beno kuvwanda ve na manima na yawu. Ya kele kieleka ya mubisu, mpe na ntangu mosi beto ke kuma na kisika beto ke tula bansangu ya beto na. . . beto ke fikula yawu, beto ke kwiza na manima ya midi mpe kutula yawu na kisika; mu banza kusala yawu na Lumingu. Ntangu yayi, mosi na mosi ya bayayi ke monikisa. . . nsungi ya dibuundu: mosi, zole, tatu, yiya, tanu, sambanu, sambwadi. *Yayi* ke bandana na Philadelphie. . .

³⁰ Mpe *yayi* na zulu awa ke monikisa ngolo ya Pentecote, to dibuundu yina vwandaka na Pentecote. Ya vwandaka kieleka dibuundu ya nene na ntonono, kasi bawu bandaka. . . bikaka mpeve ya dénomination kukota na kati-kati ya bawu, na kumekaka na kupesa nkumbu na Dibundu, yina ba vwandaka bokila “Bisalu ya ba-Nicolaïte.” Beno lenda kuwa munu kuna na manima? Yinga? Mbote mingi. “Bisalu ya ba-Nicolaïte.” Ntangu yayi, ya vwandaka ntete ve *malongi*. Mpe kuna beto bakaka Ndinga mpe fyongoninaka yawu, yinki vwandaka “bisalu,” yinki vwandaka “ba-Nicolaïte.” Ya kele nkumbu ya nzenza samu na beto, ba-Nicolaïte, na yawu mu bakaka Grec mpe fyongoninaka. Mpe *nikao* zola kutuba “kununga, to kuyala, to kubebisa kima mosi.” Nicolaïte, *laïte* kele “dibuundu, misambidi.” Ba-Nicolaïte, bisalu yina vwandaka meka na kubebisa misambidi, mpe kutula lusakumunu nyonso, mpe yina kaka samu na kutanga Biblia, yina kaka samu na kupesa ntendulu, zolaka vwanda évêque, to mfumu mosi ya nene ya dibuundu.

³¹ Na manima beto monaka, na nsungi ya dibuundu ya zole, ya zolaka banda na kuzimbana. *Yayi* kele dyaka Pantekote; mpe *yayi* kele dénomination (d).

³² Ntangu yayi, na nsungi ya dibuundu ya tatu, Pergame, Pantekote vwandaka pene ya kuzimbana. Kasi malongi ya

dénomination, ya me banda na “bisalu” *awa*, nzila nyonso me kuma “malongi” *awa*. Kuna bawu vwandaka kieleka, me kwelana kaka awa. Ba kwelanaka! . . .nkonga yayi awa yina vwandaka ya kununga na zulu ya bankonga ya pantekote.

³³ Ntangu yayi mutindu mu ke na kutubaka yawu, bankundi, ya kele dyambu ya kieleka. Ya kele landila masonuku ya santu ya masolo. Babuku ya Lukutakanu ya Nicée, *Livre des Martyrs de Fox*, mpe masonuku nyonso ya ntama ya nene. Mu kele na ndambu ya mikanda ya ntama yina kele. Mpe muntu nyonso . . . mu ke tuba yayi na ve . . . Na kutubaka ve ti mu kele Pantekote. Ya zola ve kutuba . . . Ntangu mu ke tuba “pantekote,” ya zola ve kutuba organisation yayi ya kilumbu beto ke na kuzingaka. Ya kele kaka kuzaba dyambu mutindu bayankaka ya bawu. Kasi mu zola kutuba pantekote ya kieleka, Mpeve ya kieleka ya Nzambi na Malongi ya ntete, na balusakumunu ya ntete, na bankumbu ya ntete, na bima nyonso kaka mutindu ya bandaka na ntonono mutindu ya lutilaka na Biblia.

³⁴ Ntangu yayi, kuna ntangu beto ke kwiza na nsungi *yayi*, beno ke mona mutindu ntama Pantekote ke talana. Beno ke lenda kumona yawu nyonso mbote na manima? Beno lenda tala yawu mbote kuna na manima? Mbote mingi. Ntangu yayi, awa me kwiza, mazono na nkokila, nsungi ya nene yina beto kele na kati *awa*, Constantin, Constantin, *C-o-n-s*; mu ke tula yawu. Yandi, na kuvwandaka mumpani, vwandaka . . . lombaka na Miklisto yayi *awa* (bayina vwandaka na malongi ya ba-Nicolaïte) kana bawu zolaka sambila ti yandi kununga mvita mosi; mbote, yandi zolaka kuma Muklisto. Na kati ya ntangu yina ntangu yandi vwandaka na mvita, yandi lotaka ndosi ti yandi zolaka . . . Na nzila ya kulunsi ya mpembe yina vwandaka ya kutula na ntuala ya yandi, yandi tubaka, “Na nzila ya yayi nge ke nunga.” Mpe ya kele kieleka. Na yina yandi vumbulaka basoda ya yandi mpe lengaka na bankebolo nzutu ya bawu kulunsi ya mpembe, mpe yina vwandaka kisika ya mbutukulu to ntonono ya mutindu ya Katolika, bubu yayi, ba ke bokilaka ba-Chevalier ya Colombus.

³⁵ Ntangu yayi—ntangu yayi, Constantin, ya kele . . . Beno lenda sosa kima mosi ve na masolo, na yandi na kuvwandaka ya kundima. Yandi vwandaka kima mosi ve kasi muntu ya politiki ya mayela ya yimbi. Yandi vwandaka na dibanza ya yandi dibanza ya—ya kuvukisa kimfumu ya yandi mpe na kukumisa yawu ngolo. Na yawu yandi na yandi mosi, vwandaka mumpani, vwanza sambilaka biteki; kuna yandi monaka ti malongi ya ba-Nicolaïte bakaka na kutala kisika, na yawu yandi sadilaka mutindu mosi yina beto talaka mazono na nkokila.

³⁶ Mpe Yesu kupesaka nsangu ya yawu bankama tatu mpe yiya ya bamvula ntete ya salama, ti yandi ke longi malongi ya Balaam. Mutindu ti Balaam kuvunaka bana ya Israël, salaka bawu kusala bindumba mpe—mpe pesaka na munkayulu . . . na kubaka bima yina ba pesaka na munkayulu na biteki, na kudya

bima yango. Ntangu yayi, beto zaba ti “kudya bima yayi yina ba pesaka na munkayulu na biteki,” yina kieleka ya vwandaka, vwandaka kusambila. Na kukotaka, ba vwanda fukimina biteki, tulaka biteki na dibuundu ya Miklisto; kaka mutindu Balaam salaka na ntangu ya ntama kuna, salaka Israël kusala bindumba, na kukwenda na feti ya nene yayi ya kiteki.

³⁷ Mbote, Constantin salaka kima mosi na mutindu ya yandi, mpe yandi salaka dibuundu. Yandi pesaka mingi na Lukutakanu ya Nicée, mpe kuna bawu. . . Yandi salaka bayinzo mingi ya nene yina yandi kuzwaka, mpe yandi ndimisaka yayi na mabuundu. Mpe kuna yandi salaka autel ya nene ya marbre, yina ba bongisaka na wolo mpe matadi ya ntalu. Na zulu kuna yandi tulaka mutindu kiti ya kimfumu, mpe yandi salaka muntu mosi na yintu mutindu. . . ba vwandaka bokila yandi kuna “bishop.” Mpe ba tulaka yandi na zulu ya kiti ya kimfumu yayi, Boniface ya III ba tulaka na kiti ya kimfumu. Yandi vwandaka basika kaka ve ya kulwata bilele mutindu muntu ya bilanga vwanda salaka, kasi ba salilaka yandi ba-robe ya nene ya mbote mpe lwatisaka yandi mutindu nzambi mpe tulaka yandi na zulu kuna mpe bokilaka yandi, “Vicaire.” Vicaire, to *Vicarivs Filii Dei*, ya zola kutuba “na kisika ya Mwana ya Nzambi.”

³⁸ Ntangu yayi, awa kele samu na yandi yina kele na ndwenga, fikalo, sonika yawu: *Vicarivs Filii Dei*. Mpe kuna ntangu beno ke fikula nzila na yisi awa mpe kubwela bantalu, mpe beno ke kuzwa kieleka yina Nzambi tubaka kidimbu ya kibulu vwandaka: bankama sambanu mpe makumi sambanu na sambanu. Beno me mona, *Vicarivs Filii*. . . Ntangu yayi, mu vwandaka na Rome mpe vwandaka na Vatican. Mpe yimpu ya bitezo tatu: lutumu na difelo, dizulu, mpe purgatoire. Beno me mona? Mu monaka yimpu, monaka kazaka, kumonaka nyonso, kaka kuna.

³⁹ Kieleka, na Kilumbu mosi ya yiya na manima ya midi na ngunga ya tatu mu zolaka kutana na paapa ya *nsuka* yina vwandaka kuna. Baron von Blomberg vwandaka. . . mpe kuna yandi tubaka, “Ntangu yayi, ntangu nge ke kwenda, Mpangi Branham, kima ya ntete nge ke sala kele kufukama na dikulu ya nge ya bakala mpe kupesa ba-bezé na baki yina.”

⁴⁰ Mu tubaka, “Yina yimeni. Yina yimeni. Zimbana kaka yawu.” Mu tubaka, “Mu ke pesa. . . mu kele na dyambu ve muntu yina, yandi. . . ? . . .” Kasi mu tubaka, “Ya kele na kima mosi, mu ke pesa muntu buzitu na yintu ya kisalu ya yandi. Kana yandi kele ‘Révérend,’ ya kele ya kulunga, ‘Bishop, Kuluntu, Mulongisi,’ nyonso yina, na nsayi nyonso mu ke zitisa muntu yina. Kasi kusambila muntu? Mu ke pesaka buzitu ya munu na Muntu mosi: Yesu Klisto. Ya kele kaka Muntu yina mu ke fukiminaka.” Mu tubaka, “Zimbana kaka yawu. Katula kaka yawu.” Mu ke ndima yawu ve. Mpe na yawu mu. . .

41 Na manima ya kukumaka na yinzo mu talaka ya vwandaka na muntu mosi mpe, ya nene ya Amerika yina salaka yawu, Teddy Roosevelt. Yandi mangaka na kusala yawu samu na . . . Beno ke bambuka moyo na yawu na disolo? Ti yandi mangaka na kumona Pape samu ti yandi zolaka pesa bezé na baki ya yandi to . . . Ba vwandaka na yawu na musapi yua dikulu ya nene, mpe, beno zaba. Na yawu . . . Oh, ve. Ve, yina yimeni. Na yawu kuna . . .

42 Na mutindu nyonso, na . . . Ntangu yayi, mutindu Balaam . . . Na yina beto talaka mazono na nkokila, na zulu . . . Ntangu yayi, awa na ntete, ntete beto katuka awa, bawu vukisaka dibuundu mpe kwelanaka, kuzwaka ndambu ya mabanza ya mimpani, biteki ya mimpani yina vwandaka na dibuundu. Nzambi ya Jupiter, nzambi ya mwini, nzambi ya Mars, nzambi ya Venus, mpe biteki nyonso yango ya banzambi mpe yandi basisaka yawu nyonso na mabuundu ya mimpani; mpe me telemisa Paul, Pierre, mwense Marie, bawu nyonso yina, mpe tubaka, “Awa kele Vicairé ya beno samu ti Yesu tubaka na Pierre, ‘Mu me pesa nge bafungula,’ mpe yandi kele mulandi ya ntumwa.” Ya kele dyaka malongi ya Katolika tii kilumbu yayi. Mpe bawu telemisaka biteki. Mpe yinki bawu salaka? Bawu nataka kusambila ya biteki na kati ya Buklisto, na Buklisto ya kufwanakana; na Buklisto ya kieleka ve, samu ti ba-pentecotiste ya fyoti . . .

43 Ntangu yayi beno bambuka moyo, mu ke tuba ve . . . mu me tuba ve, “Ba-Baptiste, ba-Méthodiste, ba-Presbytérien,” bawu kele nyonso na kati. Kasi mutindu ya kieleka, ya Nzambi vwandaka pantekote; vwandaka, kele, mpe ke vwanda ntangu nyonso! Ya kele kisika yina Dibundu kubandaka, kaka awa na Ngolo ya Pantekote.

44 Ntangu yayi, beno ke tuba, “Ya kele kieleka, Mpangi Branham?” Mu ke lomba beno na kubaka masolo, mpe kutala na nzila ya nzila ya ntangu tii awa, mpe beno tala kana ti mosi na mosi ya bana yango ya kieleka ya Nzambi, kukangamaka ve na Lusakumunu yango ya Pantekote; kuzonzaka na bandinga, kutendulaka bandinga, kuzwaka bidimbu mpe mambu ya ngitukulu, kubotikaka na Nkumbu ya Yesu klisto. Nyonso yina bantumwa salaka, ba salaka mpe, kubanda ntonono tii na nsuka kuna. Ya kele samu na yina kuna, na kutangaka disolo, mu bakaka Paul mpe Irénée mpe—mpe—mpe—mpe tii Santu Martin, Colomba; mosi na mosi ya bantu yango (tii nsungi yayi awa), vwandaka na bidimbu mpe mambu ya ngitukulu.

45 Mbote mingi. Yandi tubaka ti ya vwandaka . . . microphone vwandaka sala mwa . . . Mutindu yina ya kele mbote? Mbote mingi. Ve, ba ke ningisa bayintu ya bawu, ba ke na kuwa kaka ve ntangu yayi, Billy. Mbote mingi. Beno lenda . . . ? Ya kele . . . ? Ntangu yayi, beno ke kuwa muntu ntangu yayi? Ntangu yayi, wapi mutindu ya kele? Mutindu yina ya kele mbote? Inga? Muntu

nyonso me tuba, “Mbote.” Paul, ya kele point mosi na ntwala ya nge. Mbote mingi, ok.

⁴⁶ Ntangu yayi, na nsungi yayi awa na yina ngtangu yandi telemisaka kima yayi ya nene, mpe tulaka muntu yayi awa mutindu bishop ya yinza nyonso na zulu ya mabuundu nyonso, pesaka bawu mbongo mingi mpe nyonso yankaka, mpe salaka bawu nsilulu, mpe vukisaka dibuundu mpe luyalu kintwadi, mpe bikaka dibuundu kuyala na luyalu. Salaka yandi muntu ya nene. Na yawu ya kele kaka . . . Yina Constantin salaka kele kima kaka mosi yina beto talaka na dibuundu yayi yankaka, ti yina Nzambi tubaka; ti, na bilumbu ya Elie, ti ba pesaka muswa na kento yina Jézabel na kuyala bana ya Yandi; yina salamaka na Nsungi ya Mudidi. Mpe beno tala awa kisika Pantekote kele ntangu yayi. Oh, oh! Ya me kuma kaka mpimpa. Mpe pene ya bamvula funda mosi, ya . . .katuka pene ya mvula 500 tii mvula 1500, kieleka, ya kele kubanda mvula 606 tii mvula 530 . . .mvula 520, ya kele balutangu ya kieleka, kasi kaka bamvula funda mosi. Bawu ke . . .kotalisa mpasi ya kubasisa menga. Beno tanga disolo.

⁴⁷ Ntangu yayi, Katolika ke tuba na beno ti dibuundu ya Miklisto, ti ba vwandaka dibuundu ya Miklisto. Ba kele dibuundu ya Miklisto ya *ba-dénomination*. Kasi ba-pentecotiste ya kieleka ba basisaka bawu, ba kufwaka bawu, mpe kufwaka bawu, mpe lutisaka bawu na lufwa na ba-pape mpe ba-évêque mpe nyonso yankaka, basisaka menga mutindu ya zolaka vwanda.

⁴⁸ Ntangu yayi, kilumbu ya ke lomba munu luzingu ya munu, beno me mona, samu na kutuba yawu. Kasi ya kele kima mosi ya kieleka, mu zaba wapi nzila mu me baka, ntangu yayi mu zaba. Ke landila kaka na kubasisa menga. Kasi ya ke na kukumaka ngunga ntangu yayi, yina beno ke mona landila na yina ke na kutambula na yinsi ti ya ke vwanda ntama ve. Beno vutuka manima na Yawu ve! Ya kele Kieleka. Beno vwanda kaka na Yawu. Beno vukisa menga ya beno mutindu bawu na kilumbu yina.

⁴⁹ Ntangu yayi, na kati awa beno ke mona yina salamaka. Kuna na kati awa malongi ya Jézabel kukotaka. Jézabel vwandaka kento, mumpani yina . . . Achab salaka kima mosi yina Constantin salaka; kwelanaka na kento yayi samu na kukumisa ngolo kimfumu ya yandi, mpe kotisaka kusambila biteki na Israël kaka kieleka mutindu Constantin salaka na ntama kuna. Mpe Pantekote vwandaka me zimbana pene muvimba.

⁵⁰ Ntangu yayi, Nzambi telemisaka Martin Luther. Mu zola beno kutala mutindu ya kulumukaka *awa* mpe zimbanaka pene ya muvimba, na manima bandaka na malembe *awa*, mpe kulumukaka dyaka *awa*. Mpe mu me sala mutindu ya kidimbu na lweka ya yawu samu ti ya kele—ya kele leso ya nene samu na Lumingu na nkokila, kana Mfumu zola.

⁵¹ Ntangu yayi—ntangu yayi, mu banza ti beto me simba na kutala ntangu yayi kisika beto kele. Ntangu yayi, kaka na kati *awa* kele Nsungi ya mudidi, kaka awa, kukatuka mvula 1500 . . . kukatuka mvula 606 tii mvula 1520. Kaka na kati awa. Mu ke tula yayi awa samu beno ke . . . mvula 606 tii mvula 1520. Ya kele Nsungi ya Mudidi, dibuundu yayi kaka *awa*, Nsungi ya Mudidi. Ntangu yayi, dibuundu yayi yina beto ke baka ntangu yayi kele dibuundu ya Luther.

⁵² Ntangu yayi, mingi ya bantu yango na ntangu yina kuna, kufwaka na . . . Bantu yayi mutindu Irénée, mpe Martin, mpe Colomba, mpe bawu lutaka. Mpe ntangu yayi beno baka muntu nyonso yina zola kutala na disolo nyonso beno zola, kana ya kele disolo ya kieleka, mpe ntangu bawu ke tuba na beno ti “Santu Patrick vwandaka Katolika,” bawu zaba ve yina bawu ke na kuzonzilaka. Santu Patrick kuteleminaka dibuundu ya Katolika, mpe kwendaka ata mbala mosi ve na Rome, mpe na mutindu ya ngolo mangaka malongi ya bawu. Ya kele kaka kieleka. Beno kwenda na node ya Ang- . . . to Irlande bubu yayi, mpe beno ke mona kima mosi. Santu Patrick vwandaka muntu ya Nzambi! Kasi, Santu Patrick, ntangu ba ke tuba kuna ti yandi—yandi kulaka banyoka nyonso ya Irlande, yina vwandaka disolo.

⁵³ Bantu yikwa me tangaka ntete mpe me kuwaka na William Tell yina kubulaka pomme na zulu ya yintu ya mwana ya yandi ya bakala? Ya kele disolo ya Katolika, ata mbala mosi ve ti dyambu mosi ya yawu vwandaka kieleka. Mu vwandaka kaka kuna kisika ya zolaka salama. Ya kele ya kusonika kuna, “disolo, ya kieleka ve,” na Suisse. Billy mpe munu vwandaka kaka ya kuvwanda kuna na lweka ya Dyanga ya Lucerne kisika yandi salaka kima vwandaka, yandi kukubulaka muntu; ya kele kieleka, kasi pomme ve na zulu ya yintu ya mwana ya yandi ya bakala. Ya kele kaka disolo, balukwikilu ya luvunu mpe nyonso, ata mbala mosi ti ya vwandaka kieleka. Ba vwandaka na ata mukanda ya yawu kuna, kisika ti ya salamaka to kima mosi, ti ba salaka yawu kieleka. Mpe kieleka ya mwanganaka kuna mpe tubaka yina ya vwandaka. Ntangu yayi, kasi na kati ya yayi, ya kele kieleka ve na disolo yina ke tuba ti yandi salaka yawu. Beno me mona.

⁵⁴ Na yawu na kati awa, na kati ya nsungi ya dibuundu, ya kele pene kisika ya zimbana, kufwaka ya muvimba na luzingu. Ntangu yayi na nsungi yankaka yayi me kwiza nsungi ya Kusungika. Ntangu yayi, bima yayi awa na manima pene ya funda ya bamvula ya ndombe mpe ya mudidi mpe kuzimbana, mpe nyonso yankaka ya mutindu yina, dibuundu zimbana na mutindu mosi dibanza ya Irénée. Yandi vwandaka muntu ya nene, muntu ya kinzambi. Mutindu vwandaka bankama mingi ya basantu yango ya ntalu bayina pesaka menga ya luzingu ya bawu kaka na mutindu ya kimpwanza (na kutelamaka na arene yina) mutindu bawu lendaka, beno me mona, samu na

dyambu ya Klisto, samu na mbotika na Nkumbu ya Yesu Klisto, samu na kuzonzaka na bandinga, vumbukulu ya Yesu Klisto na kuzingaka na kati ya baluzingu mpe mvwandulu ya Yandi ya Bunzambi kuna, na yina bantu yina ke *bokilaka* bawu mosi Miklisto vwandaka talisa bawu mpasi. Ya kele kieleka. Ya kele kieleka.

⁵⁵ Oh, ya kele—ya kele lutangu ya nene ya bampeve ya yimpi ya difelo na kufwanaka mu zaba yinki ve. Bawu me mata mutindu yina mpe me yidika bawu mosi mpe me sala bawu mosi, “ke bokila yandi mosi profetese, mutendudi ya Bunzambi ya Ndinga, muntu ve zaba yawu kasi bawu.” Ke bokila yandi mosi, kasi yandi kele muntu ya luvunu. Beno me mona? Kuna beno me mona. Kasi na kati ya ntangu mosi; me kuzwa wanzio ya Yandi kuna, na Kieleka. Kieleka ke vutuka kaka na Yayi. Beno me mona? Ntangu nyonso ke vutukaka na ya ntete, samu ti Nzambi ata mbala mosi ve me sobaka na Yawu.

⁵⁶ Ngtangu yayi, mpe beto talaka mpe, mazono na nkokila, ntete beto bika yayi, samu ya vwanda na ntima ya beno. Salaka kaka ve. . . Na kifwanukusu, Jézabel, yandi vwandaka na mwana ya kento. Beno ke bambuka moyo na yawu? Mpe Apocalypse 13 ke tuba ti dibuundu ya kumanga lukwikilu yayi, Rome, vwandaka na bana ya bakento. “Yandi vwandaka mama ya bakento ya kindumba.” Ya kele kieleka? Jézabel vwandaka na mwana ya kento, mpe yinki Jézabel salaka na mwana ya yandi ya kento? Beno me mona mutindu bima yango nyonso, bifwanukusu mpe bivudi. Jézabel kulalaka ve ti mwana ya yandi ya kento kukwelana na Joram, yina vwandaka mwana ya bakala ya Josaphat na Judée.

⁵⁷ Israël vwandaka ya kukabuka na ntangu yina, mutindu yayi. *Awa* kele Jérusalem awa, mpe awa kele Judée *awa*. Mbote, Achab vwandaka *awa*, mpe Joram vwandaka *awa*. Mbote mingi, Jézabel vwandaka me nunga *yayi*, Israël nyonso kubakaka biteki. Na yina. . . (Bawu nyonso kasi Elie mpe mwa nkonga yina ya kukwikama ve.) Mbote mingi. Ntangu yayi, awa na lweka *yayi* vwandaka Joram na zulu ya Juda; mpe ntangu yandi kuzwaka bébé na Achab, yandi bakaka mwana yayi ya kento mpe kwelisaka yandi na mwana ya bakala ya Joram. . . to na mwana ya bakala ya Josaphat yina vwandaka Joram, mpe kotisaka kusambila ya biteki na Juda, mpe tulaka ba-autel ya mimpani na Jérusalem.

⁵⁸ Ya kele kieleka yina dibuundu ya Katolika salaka! Yandi basisaka malongi ya yandi ya dénomination mpe nyonso yina, mpe katulaka Mpeve-Santu na dibuundu na yisi *awa* na mwana ya yandi ya kento (ba-Lutherien, ba-Méthodiste, ba-Baptiste, ba-Pentecotiste, mpe nyonso yankaka). Ya kele kieleka yina yandi salaka. Biblia ke tuba, “Yandi kele mama ya bakento ya kindumba.”

⁵⁹ Ntangu yayi, beno tala kaka na nzila ya Masonuku. Kana beno ke mona—beno ke mona kima mosi ya kuswaswana na Masonuku, mpe disolo kubula kieleka na mitindu mosi na bawu, beno kwiza na munu mutindu muntu ya mbote. Beno me mona? Ya kele kieleka. Ya kele kuna ve!

⁶⁰ Ba-dénomination yayi kele bima ya yimbi yina beto me kuzwa ntete ve na kati ya Protestantisme, na kumekaka na kusala bantu kutwadisa dibuundu, kizizi yankaka mutindu mosi yina kele ya kuvwanda na zulu ya kiti ya kimfumu yina. Mfumu ya ba-bishop, mikengi ya nene ya Pantekote, “Mbote, ntangu yayi, bika mu mona, yinki kele malongi ya yandi? Oh, yandi ke botika na Nkumbu ya Yesu? Yandi lenda kota ve na yayi. Ve, tata, nkundi. Losa Yawu.” Mpe ba ke losa Yawu mpe. “Mu ke zola ti beno kubakula, ti muntu ve ya beno kukwenda na lukutakanu yina na lweka kuna. Ya kele kubwa. Ata mutindu ya kubela beno kele, beno vwanda ntama, ata yina Nzambi ke na kusalaka. Kana beno ke tala ve na nzila ya bineti ya beto, mbote, beno ke mona ata fyoti ve.” Kunata kizizi ya kibulu! Mpe kizizi vwandaka na lizingu ya kuzonza. Ya kele kaka kieleka. Beno ke banza ve ti yandi lenda zonza, beno telemina yandi kaka mwa ntangu mosi fyoti. Uh-huh, kieleka beno ke kuzwa dyambu.

⁶¹ Mu ke bambuka moyo, na Tulsa, na Oklahoma, mu vwandaka . . . Oh, mu vwandaka kota na kati ya muvusu mosi ya boma kuna, ba-dénomination yayi kubandaka na kuningana bisika nyonso kuna. Mpe mu vwandaka ya kuvwanda na yinzo yayi ya nene kilumbu mosi mpe mu monaka vision. Mu monaka mwa . . . mwa mwana ya kitoko, ya nyawu, mpe yandi vwandaka ya kulala na kuse ya soie, mpe yandi vwandaka kibulu mosi ya fyoti ya kulutila mbote. Mpe mu belamaka kuna (mpe mu ke vwandaka na boma ya nyawu), mpe mu kwendaka kuna mpe mu bandaka na kunyonguta yandi, mpe yandi vwandaka kwenda, “ronron, ronron.” Beno zaba mutindu bawu ke salaka makelele yango ya kubaluka, beno zaba. Mpe mu vwandaka nyonguta yandi, mu tubaka, “Mwa mwana ya nyawu, ya kitoko.” Mpe yandi tubaka, “ronron” kaka mutindu ya mbote, beno zaba.

⁶² Mpe mu talaka na manima ya kuse ya yandi, ya vwandaka tuba, “Pentecotiste ya mwana ya nyawu.” Mbote, mu banzaka, “Ntangu yayi, yina kele ya nzenza.” Mpe mu tubaka, “Yayi fwana vwanda vision.”

⁶³ Mpe Kima tubaka, “Ntangu nyonso yina nge ke nyonguta mika ya yandi mutindu yayi, nyonso kele mbote; kasi ntangu yayi kana nge ke zola kumona na yinki yandi kele ya kusala, nyonguta mika ya yandi na kuvutulaka manima.” Beno me mona? Kuna ntangu mu nyongutaka mika ya yandi na manima, meso ya yandi me basika, na ntinta ya saka-saka, mpe yandi vwandaka monstre ya kutelama kuna ke na kulosaka munu mante na ngolo nyonso mutindu yandi lendaka. Beno me mona, kaka na kunyongutaka na manima mika ya yandi mwa fyoti. Tuba na yandi ti mbotika

ya yandi na “Tata, Mwana, mpe Mpeve-Santu” kele ya dyabulu mpe ya dibuundu ya Katolika, tala mbote yina ke salama na yandi. Beno me mona? Mika ya yandi ke telama.

64 Mu kulumukaka, tubaka na Mpangi Gene mpe bayankaka, kuna na...oh, Mpangi Leo mpe bayankaka, mu tubaka, “Kieleka mu me kuzwa vision ya kieleka ya ba-dénomination ya Pantekote na yayi.”

65 Ntangu yayi kapu ya 3, na ntete... Sardes kele dibuundu ya kufwa. Ya kele ya kufwa samu ti bawu kele ya kufwa na kati ya ntangu yayi. Kaka mwa ntangu ya Luzingu, beto ke tala na baminuti fyoti yinki ya vwandaka, kaka na ma ntangu fyoti. Katuka mvula 1520 tii mvula 1750 vwandaka Nsungi yayi ya Sardes. Mpe mbwetete, to wanzio ya... Mbwetete yina vwandaka na diboko ya Yandi, yina vwandaka wanzio to munati-nsangu ya nsungi yango ya dibuundu. Ya me bakulama na mutindu ya mbote? Ti mbwetete vwandaka wanzio, mpe wanzio kele munati-nsangu na nsungi yina. Mbote mingi. Mbote mingi.

66 Ntangu yayi beto me manisa na Council ya Nicée. Kento kufwaka kuna, mpe nyonso kotaka na ngolo mpe na nkembo, dibuundu mpe luyalu kuvukanaka. Mpe muntu lenda bambuka moyo na yina leso vwandaka tuba mazono na nkokila, yina bantu yango vwandaka banza? “Millenium vwandaka me kwiza.” Mpe nyonso... “Na kukotisaka Millenium kukondwa nkwezulu ya Klisto.” Beno me mona? Nkwizulu ya Klisto ke kotisa Millenium, kima ya ntete. Mpe na bilumbu yango bawu vwandaka... Kana beno baka disolo, beno ke tala ti bawu kuzwaka ba-Yesu ya luvunu yina telamaka mpe nyonso yankaka, beno me mona. Mpe bawu vwandaka banza mpe ti pape vwandaka Yesu, na kubokilaka yandi *vicaire*, “na kisika ya Mwana ya Nzambi.” Yinga, mutindu, nzambi ya nene ya santu, ya kuvwanda kuna.

67 Beno bika munu kutubila beno kima mosi. Biblia ke tuba ti ntangu Yesu ke kwiza... ntete Yandi kwiza, “Kuna ke telama bapofete ya luvunu, mpe kuna ke telama ba-Yesu ya luvunu.” Ya kele kieleka. “Beno tala, awa...” Kasi beno bika munu kukotisa yayi na ntima ya beno: ya ke vwanda ata mbala mosi ve na Yesu ke tula dikulu na zulu ya ntoto yayi tii Dibundu me zanguka mpe me kwenda. Ntangu yayi, beno tula kaka yawu na dibanza ya beno, samu ti ya ke vwanda na baklisto ya luvunu yina ke telama. Kasi Yesu ke vwanda ve awa na zulu ya ntoto; samu ti mpungi ke wakana, mpe Yandi ke kwiza ata mbala mosi ve, beto ke kutana Yandi na zulu. Dibundu me kwenda yimeni. Mpe kuna ntangu Yesu ke monika, ya ke vwanda kuvutuka. Bantu ya makanda ke kwenda kutana Yandi na zulu. Ya kele Masonuku? Beno me mona? Ba ke kwenda kutana Yandi na zulu, mpe kuna beto ke mata. Mpe Yesu kele... ata mbala mosi ve ti Yandi ke tula makulu na zulu ya ntoto tii ba ke zanguka Dibundu mpe ba

me nata na Yinzo mpe kubaka Kudya ya Makwela na Mazulu; na manima Yandi ke vutuka samu na ba-Juif yina ke bikana.

⁶⁸ Na yawu, ntangu yayi ya manisaka, Concil ya Nicée. Dibuundu vwandaka—vwandaka na yisi ya kimfumu ya bupapa pene ya fundu ya bamvula. Ba kufwaka bawu nyonso yina wisanaka ve na bawu. Ya kele kieleka. To beno ke kwiza na yisi ya yina to ba zolaka—ba zolaka—ba zolaka kufwa beno, mutindu Jézabel salaka na Israël.

⁶⁹ Mpeve-Santu kukatukaka ya muvimba kasi kieleka kaka ndambu na kati ya nsungi yayi, mutindu Elie mpe bayina bikanaka ya Israël bayina fukiminaka ve Balaam. Kana beno ke zola kutanga yawu kuna, ya kele na ya Ntete ya Rois, kapu 19, mpe na nzila 18, ntangu Elie vwandaka ya kutelama na manima kuna na cave mpe yandi tubaka, “Mfumumu, bawu—bawu me kufwa bapofete ya Nge nyonso. Bawu me sala nyonso, mpe mu—mu kele munu mosi. Mpe mu kele kaka mosi yina me kima.” Kasi Nzambi tubaka na yandi ti Yandi vwandaka na bankama mingi dyaka yina me futika ve makulu ya bawu na Baal, na kati ya misambidi kuna.

⁷⁰ Mpe na yawu, Sardes, ntangu yayi beto banda. Mpova ya kieleka *Sardes*, na nzila ya Ntete. Mpova *Sardes*, na mitindu ya Kingelesi, zola kutuba, kana beno ke zola kutala yawu, ya zola kutuba “yandi yina me kima.” *Sardes* ya kieleka vwandaka “yandi yina me kima.” Ya kele yina *Sardes* zola kutuba, mbote mingi, “yandi yina me kima.” Ntangu yayi, beno me mona, mpe “yandi yina me kima.”

⁷¹ Ntangu yayi beto ke banda na ya 1te. Kieleka... Beto ke bokila yawu *nsungi ya Kusungika* mpe ya kele kieleka kima ya kulunga samu na kusungika yayi kana beto lendaka bokila yawu mutindu yina, samu ti ya kele... Kusungika vwandaka “bayina kimaka” bayina kwendaka ntama mpe kimaka na yawu.

⁷² Ntangu yayi beto baka nzila ya 1te:

...na wanzio ya dibuundu ya Sardes sonika; Bima yayi me tuba yandi yina kele... Bampeve sambwadi ya Nzambi, mpe bambwetete sambwadi; mu zaba kusalu ya nge, ti nge kele na nkumbu yina nge ke na kuzingila, mpe kele ya kufwa.

⁷³ Ntangu yayi kupesa mbote. Ntangu yayi, bampeve sambwadi kele... “Bampeve sambwadi mpe bambwetete sambwadi.” Bampeve vwandaka bawanzio yina kwendaka na bambwetete bayina vwandaka minati-nsangu. “Bampeve sambwadi,” bambala sambwadi Mpeve-santu zolaka kusa munati-nsangu, yina vwandaka mbwetete na kilumbu ya yandi. Mpeve kele Seko, mpe mbwetete yina vwandaka ya kusala samu na lukanu mosi samu na kulakisa Nsemo na kati ya mudidi ya bansungi ya dibuundu yayi kisika minda mpe bambwetete ke na kumonikisaka. Wanzio, Mpeve, vwandaka yandi yina vwandaka

kwenda na mbwetete mpe vwandaka lakisa Nsemo ya Mpeve-Santu na nzila ya mbwetete yayi na nsungi ya dibuundu yina. Ti, beno lendaka zaba . . . kukiyufula nani kele Bampeve sambwadi. Ya kele minati-nsangu sambwadi ya bansungi sambwadi ya dibuundu. Beno me mona? Ntangu yayi, mpe ntangu nyonso yina mbwetete vwandaka kota na kisalu, Mpeve-Santu vwandaka kulumuka mpe vwandaka kusa mbwetete yina mpe vwandaka bumba kaka yawu kieleka mutindu ya ntete yina vwandaka.

⁷⁴ Ntangu yayi beno bika munu—beno bika munu kusiamisa yawu samu na beno. Paul tubaka, kana beno ke zola kuzaba wapi mutindu ya mbwetete ya vwandaka. Samu ti, beno bambuka moyo, Satana kele mbwetete, mpe, mbwetete ya suka. Ntangu yayi beno tala, Paul ke tuba . . . Beno ke kwikila ti yandi vwandaka mbwetete na dibuundu ya Ephèse? Yandi tubaka, ntangu yayi, kana beno zola kuzaba kana Yawu kele kieleka to ve. Na Galates 1:8, Paul ke tuba, na kuzonzaka kuna, ti na manima ya ntangu ke kwiza, mpe bibulu ya yimbi mpe nyonso yankaka, yandi tubaka, “Kana wanzio kulumuka na kukatukaka mazulu mpe longa nsangu mosi ya mbote yankaka . . .” (Ntangu yayi, yandi zabaka muntu yayi yina vwandaka kwiza yina ke talana mutindu wanzio mpe *vicaire* ya nene.) Yandi tubaka, “Ata nani ya kele, kana wanzio mosi to muntu kukwiza mpe kulonga kima mosi yankaka na Nsangu yayi ya mbote beto me longa beno, ti yandi vwanda ya kusinga.” Ya kele kieleka?

⁷⁵ Paul vwandaka yandi yina kwikaka bawu na kubotama dyaka kana bawu kuzwaka ve mbotika na Nkumbu ya Yesu Klisto, “Beno kwiza mpe beno botama dyaka samu na kuzwa Mpeve-Santu,” Actes 19:5. Yandi vwandaka mpe yandi yina tentikaka maboko na zulu ya bantu, mpe makabu, mpe tulaka dibuundu na kisika na kusala ya bimangu, kubeluka ya Bunzambi, makabu ya bandinga, ntendulu ya bandinga. Ya kele kieleka? Ya Ntete ya Corinthiens 12, beno me mona yina Paul ke tuba. Ya Ntete ya Corinthiens 12, mpe beno ke tala yawu. Yandi tulaka dibuundu . . . Nzambi tulaka na dibuundu makabu ya nene yayi; mpe Paul tulaka yawu na kisika, mpe tulaka yawu na kisika samu ti yawu kusala samu na nkembo ya Nzambi. Paul tubaka yawu. Na yina kana muntu mosi, ata dénomination yina yandi kele, yina ke meka na kutuba na beno ti bilumbu ya kuzonza na bandinga, ntendulu ya bandinga, Kubeluka ya Bunzambi, mpe bimangu, mpe mbingi ya Mpeve-Santu mutindu mbotika . . . ti yandi vwanda ya kusinga. Samu ti Mpeve mosi yina vwandaka na zulu ya Paul ke vwanda Mpeve mosi yina ba fidisaka na nsungi ya dibuundu yina vwandaka landa, mosi na nsungi ya dibuundu yina ke landa, mpe mosi nzila nyonso tii nsungi ya dibuundu ya nsuka. Mpeve mosi, Mpeve-Santu. Beno ke kwikila yawu?

⁷⁶ Kana beno tala yayi, yayi kele ya kusonika awa. Musoniki zabaka. Beno tala, “Bampeve sambwadi.” Beno tala mbote: “B”

ya nene, Mpeve-Santu, kaka mosi ya bawu. Uh-huh. Mpeve-Santu mosi na kukwizaka bambala sambwadi na bansungi nyonso sambwadi ya dibuundu na kunataka Nsemo mosi. Beno me kuzwa yawu ntangu yayi? Bansungi sambwadi ya dibuundu, bambala sambwadi Mpeve-Santu yayi zolaka nata Nsangu mosi yayi! Yina ba tubaka vwandaka nsingulu na muntu nyonso yina zolaka soba Yawu.

⁷⁷ Ntangu yayi beno mona kana ya ke vukana na luzayikisu ya kima ya muvimba. Yandi tubaka, “Muntu nyonso ke katula to ke bwela, mutindu mosi ba ke katula (kitini ya yandi) na Buku ya Luzingu.” Yina kele kima ya muvimba ba me fuka kuna. Na yawu ya kele na ata kivinga samu na beno na kudumuka to kusyelumuka na kisika mosi yankaka, beno me mona, samu ti ya kele Yawu. Ya kele yina Nzambi tubaka, ya kele yina Mpeve tubaka, mpe ya kele yina Mabuundu ke tubaka. Ntangu yayi, kana beno meka na kukotisa na ngolo mutindu mosi yankaka ya malongi na yina Paul kulongaka, ya kele yimbi! Biblia kele ya kusungama. Luzingu ya yandi . . . Yesu tubaka, “Mu ke katula kitini ya yandi na buku ya Luzingu.”

⁷⁸ Ntangu yayi, beno ke tuba, “Wapi kitini na Buku ya Luzingu?”

⁷⁹ Ya kele na bantu mingi yina kele na bankumbu ya bawu na Buku ya Luzingu yina kieleka ba ke katula. Beno zaba yawu, ve? Beno ke bambuka moyo na malongi ya nkokila yankaka yina? Beno me zaba yawu? Mu fwana vutukila yawu; ya ke wakana kaka mbote ntete ve; ya ke talana mbote ve, beno me mona.

⁸⁰ Judas Iscariot vwandaka mwana ya Satana, yandi vwandaka dyabulu ya kumonisamaka na nsuni. Biblia ke tuba yandi vwandaka. Biblia ke tuba, “Yandi kubutamaka mwana ya zimbani.”

⁸¹ Beno tala kaka yayi minuti. Ntangu yayi, na *yayi* vwandaka Yesu; *awa* vwandaka muyibi na kibakala ya Yandi; *awa* vwandaka na mosi na kikento ya Yandi. Ntangu yayi, ntangu . . . Yesu vwandaka Mwana ya Nzambi. Ya kele kieleka? Ntangu yayi, bantu yankaka ke monaka kaka bakuluni tatu, kasi ya vwandaka na yiya. Bakuluni yiya! Ntangu yayi, yinki kele kulunsi? Ya kele yinti. Ya kele kieleka? Biblia ke tuba, “Nsingulu na yandi yina ba ke lelika na yinti.” Mpe Yandi kumaka nsingulu samu na beto, ba lelikaka Yandi na yinti. Ba zengaka yawu, kasi ya vwandaka yinti. Ya kele kieleka? Mbote mingi. Na yisi *awa*, na yisi ya mongo, kutelamaka muntu yankaka. Judas kukilelikaka yandi mosi na yinti ya sycamore. Ya kele kieleka?

⁸² Beno tala! *Awa* kele Mwana ya Nzambi; yina katukaka na Mazulu, vwandaka vutuka na Mazulu, bakaka na Yandi musumuki yina balulaka ntima. *Awa* kele mwana ya zimbani; yina me katuka na difelo, vwandaka vutuka na difelo, na kunataka na yandi (“Kana Nge kele!”) musumuki yina balulaka

ntima ve. Beno me mona, musumuki yina balulaka ntima ve, “Kana Nge kele Mwana ya Nzambi, vuukisa Nge mosi mpe beto mpe.”

⁸³ Muntu *yayi* tubaka, “Beto kele . . .” (na kulongaka, mulongi yango ya Nsangu ya mbote) “Beto me fwana na yina beto ke na kuzwa, kasi muntu yayi me sala kima mosi ve. Mfumu, bambuka moyo na munu ntangu Nge ke kota na Kimfumu ya Nge.” Nani ya vwandaka?

⁸⁴ Vwandaka . . .? . . . mwa fyoti mazono na nkokila to nkokila ya ntwala. *Yayi* kele Abel ya Nzambi; *awa* kele Caïn ya dyabulu. Mutindu Caïn kufwaka Abel na autel, Judas kufwaka Yesu na autel. Ya kele kieleka. Mulinga yina mataka kaka na ntangu yina *kuna* na Eden mpe me kulumuka kaka *awa* dyaka. Ya kele kieleka.

⁸⁵ Oh, yawu kele ya nkembo, nzila yina ya ntama, nzila ya ntama ya kusakumuna, kaka ya kufulukana na nkembo!

⁸⁶ Ntangu yayi, ntangu yayi beto ke tala awa (Beno lemvokila munu.) ti dibuundu yayi ya Sardes, na wanzio, Yandi tubaka, “Bampeve sambwadi; Yandi yina kele na Bampeve sambwadi.”

. . . na wanzio ya dibuundu ya Sardes sonika; Bima yayi me tuba yandi yina kele na Bampeve sambwadi ya Nzambi, . . .

⁸⁷ Mpe ntangu yayi bantu yikwa zaba ti Nzambi kele Mpeve mosi? Kieleka. Nzambi, Mpeve-Santu. Nzambi, Tata, Mpeve-Santu, nyonso Muntu mosi, samu ti Marie kuzwaka kivumu na nzila ya Mpeve-Santu. Ntangu yayi, . . . kasi Nzambi sadilaka Mpeve-Santu yayi na Bansemo sambwadi ya kumwangisa nsangu na Dibundu, bansungi sambwadi ya dibuundu. Beno me bakula yawu? Bansungi sambwadi ya dibuundu.

⁸⁸ Ntangu yayi, beno ke tuba, “Nzambi ke salaka yawu ve.” Oh, yinga, mpangi.

⁸⁹ Beno tala! Yandi sadilaka Mpeve ya Elie, mpe ntangu Elisée kwendaka . . . Elie kwendaka, Elisée kuzwaka ndambu ya Yawu bambala zole. Mpe ntangu Elisée kubelaka mpe kufwaka, kuna Yawu vutukaka dyaka na Jean Mubotiki. Kima mosi, salaka yandi kusala kaka mutindu Elie salaka, na kuzingaka na mfinda mpe nyonso yankaka yina. Ya kele kieleka? Mpe tubaka na ntwala ke kwiza dyaka na bilumbu ya nsuka, beno me mona. Nzambi ke sadilaka Mpeve tii na nsuka.

⁹⁰ Mpe Yesu vwandaka ya kupakulama na Mpeve-Santu, kwendaka bisika vwandaka sala mbote. Ya kele kieleka? Mpe Mpeve-Santu mosi yina vwandaka na zulu ya Yesu, vutukaka mbala mosi na kati ya Dibundu na Kilumbu ya Pantekote, me vutuka mbala mosi na nsungi vwandaka landa, na nsungi vwandaka landa, na nsungi vwandaka landa. Mpe yinki Yawu kele? Yandi mosi mpe Mpeve-Santu mosi. Oh, beno ke mona ve?

Nzambi na zulu ya beto, na Tata; Nzambi na beto, na Mwana; Nzambi na beto, na Mpeve-Santu. Ya kele bisalu tatu, kasi banzambi tatu ve. Beno me mona? Mpe bisalu yango tatu (Tata, Mwana, mpe Mpeve-Santu) kele samu na Nkumbu mosi: Yesu Klisto. Mbote mingi.

⁹¹ Ntangu yayi, beno tala mbote awa na yina beto ke landila. “Bampeve sambwadi,” me tuba Yandi yina me simba. . . Na bampova yankaka, “ke simba minati-nsangu ya Yandi.” Minati-nsangu yina ke vwanda ya kupakulama na Mpeve-Santu, na Mpeve-Santu mosi yayi yina Paul (muntu ya ntete) vwandaka ya kupakulama, ya zole, ya tatu, ya yiya, ya tanu, ya samanu, mpe ya sambwadi, bawu nyonso kele na kati ya diboko ya Yandi ya kibakala. Oh, na kutekaka ngolo ya bawu mpe Nsemo ya bawu na diboko ya Yandi ya kibakala.

⁹² Ntangu yayi, Yandi mataka na Zulu. Mpe Philippe tubaka, na yina yandi vwanda kufwa. . . To Etienne kutubaka, “Mu ke mona mazulu kuzibuka, mpe. . . Yesu ya kuvwanda na diboko ya kibakala ya Nzambi.” Ya zola kutuba ve ti Nzambi kele na diboko ya kibakala ya nene mpe Yandi kele ya kuvwanda na zulu ya yawu, kasi *diboko ya kibakala* zola kutuba diboko ya kibakala ya “ngolo mpe lutumu.”

⁹³ Nzutu yina Nzambi vangaka. . . “Ke bika ve Kisadi ya Munu ya Santu kumona kupola, to dyaka ti Mu ke bika moyo ya Yandi na difelo, kasi ke vumbula Yandi mpe ke tula Yandi na kisika ya Mpeve na autel.” Beno tala mbote! Ntangu ba monaka Yandi—Yandi ya kuvwanda na autel, mpe vwandaka na buku na diboko ya Yandi, mpe muntu ve na zulu ya ntoto to na yisi ya ntoto, to kisika mosi, vwandaka na lenda to ya kulunga na kutala mpe Buku; kasi Mwana-dimeme yina na mutindu ba kufwaka Yawu na mbandukulu ya yinza, ntama kuna na mbandukulu ntangu Yandi banzaka ntete na nzutu yayi ya kuvulusa, me kwiza mpe me baka yawu na diboko ya kibakala ya Yandi yina vwandaka ya kuvwanda na zulu ya Kiti ya kimfumu, mpe vwandaka, Yandi mosi. Amen. Beno bawu yayi. Yina kele Masonuku. Ya kele kaka kitoko, beno me mona.

⁹⁴ Ntangu yayi, “Yandi yina ke nunga ke vwanda na Munu na Kiti ya Munu ya kimfumu, mutindu Mu me nunga mpe me vwanda na Kiti ya kimfumuya Tata ya Munu.” Na bampova yankaka, “Mu me lwata na nzutu ya Munu Mpeve-Santu. Mu me nunga bima nyonso ya yinza (na nzila ya mpukumunu) na nzila ya Mpeve-Santu, mpe me nunga!” (“Mpe na kati ya Yandi vwandaka zinga muvimba ya Bunzambi na nzutu.”) “Mangolo nyonso na Mazulu mpe na ntoto kele ya kupesa na maboko ya Munu,” Yandi tubaka. Ngolo nyonso! Na yina Nzambi kele ya kukondwa ngolo kana Yandi kele muntu yankaka. Samu ti Biblia ke tuba, Yesu tubaka, na manima ya mvumbukulu ya Yandi, ti “Ngolo nyonso na Mazulu mpe na ntoto, nyonso zole, kupesamaka na maboko ya Munu.”

⁹⁵ Mpe Yesu kwizaka na kukatukaka Mazulu na mafunda kumi na mbala mafunda kumi ya Basantu ya Yandi, mpe Biblia ke tuba ti “Mazulu vwandaka mpamba na kati-kati ya ntangu ya ndambu ya ngunga.” Na yina, wapi kisika kele Muntu ya nene yayi, Nzambi? Uh-huh. Beno me mona? Yandi kele na kati ya Klisto. Kieleka! Mpe na yina beto ke nunga na nzila ya Mpeve-Santu mutindu Yandi salaka, beto ke vwanda na Yandi na yina Yandi ke baka kiti ya kimfumu ya ntoto ya David, kuvwanda mpe kuyala na Yandi kaka mutindu Yandi salaka Kuna, (Amen!) na ngolo mpe lutumu na zulu ya ntoto nyonso. “Mpe ba kele . . . ntoto ke na kuvumuna, na kuingilaka bakutalana ya bana ya Nzambi na kumonisama, mwana ya Nzambi.”

⁹⁶ Samu ti, na manima ya nyonso, yinza yayi kupesamaka ve na Nzambi na kuyala. Ti beto kuzaba ti ya kele kieleka. Nani kele nzambi ya ntoto? Muntu! Yina kele kisika ya yandi. Nyonso, kima nyonso na ntoto kele kima mosi samu na muntu. Na nzila ya disumu yandi kubwaka; na nzila ya ngolo ya kuvulusa ya Klisto yandi me vutuka dyaka. Ya kele kieleka, samu ti ntoto kele ya muntu, ya pesamaka na yandi mpe yandi vwandaka ntwadisi na zulu ya nyonso. Mpe yinza nyonso ke na kuvumuna, na kuingilaka ntangu yango yina ntangu bana ya Nzambi ke monisama dyaka. Oh, munu; oh, la la! Bakumonisama ya bana ya Nzambi. Ntangu yayi, beto ke sala mbote na kubika yawu kaka ntangu yayi.

⁹⁷ Kasi, minati-nsangu kele na kati ya diboko ya Yandi ya kibakala, ke na kuingilaka, kisika nyonso Yandi ke fidisa bawu, bawu ke zonza kima mosi, samu ti Mpeve-Santu yina vwandaka na kati ya Klisto . . . Oh! Mpeve yina vwandaka na kati ya Klisto! Ntangu Yandi vwandaka kwenda, Yandi tubaka, “Na mwa ntangu fyoti mpe yinza,” *kosmos*, mpova ya grec yina zola kutuba “lutumu ya yinza,” ntoto ve, yinza, lutumu ya yinza, “ke mona dyaka Munu ve,” ba-dénomination, to nyonso yankaka, “ke mona dyaka Munu ve, kasi beno ke mona Munu,” Dibuundu, mukwikidi, “samu Mu,” *I*, kiyingilu ya muntu kele ya kulunga, “Mu ke vwanda na beno, mpe na kati ya beno, tii nsuka ya yinza. Yesu Klisto mutindu mosi mazono, bubu yayi, mpe kukonda nsuka.” Beno me mona Yawu?

⁹⁸ Kuna kana ya vwandaka Mpeve-Santu ya Klisto kwizaka na Kilumbu ya Pantekote yina salaka bima yina, ya kele Mpeve-Santu ya Klisto yina mwanganaka *awa*, Mpeve-Santu ya Klisto ke landila na kati *awa*, Mpeve-Santu ya Klisto ke landila *awa*, nzila nyonso *awa* tii nsuka ya yinza. Mpeve-Santu mosi yina fulusaka Paul na Mpeve-Santu mpe bima yina yandi salaka, ke fulusa yandi *yayi* (Irénée) na kufulusaka na Mpeve-Santu, ke fulusa Martin na kufulusaka na Mpeve-Santu, ke fulusa bawu nyonso yankaka na kufulusaka na Mpeve-Santu, mpe Yawu fulusaka beno mpe munu na kufulusaka na Mpeve-Santu, mpe ya kele Balusakumunu ya Pantekote katuka nsungi ya dibuundu

mosi na yankaka; Alpha mpe Omega, Nsuka mpe Mbandukulu, mpe Nyonso, Kifumba mpe Nkuna ya David, Mbwetete ya Suka, Rose ya Saron, Lis ya Vallée, nyonso yankaka, Tata, Mwana, Mpeve-Santu, Yandi yina Vwandaka, Yina Kele, mpe Ke Kwiza, Alpha, Omega, Nyonso, Nyonso na Nyonso! Oh, la la! Yina ke sala munu kuyimba nkunga:

Oh, Nani beno ke tuba ti Mu kele, (tubaka Yesu,) na Wapi kisika beno ke tuba ti Mu me katuka,

Beno zaba Tata ya Munu, to beno lenda tuba Nkumbu ya Yandi?

Yandi tubaka: Mu kele Alpha mpe Omega, mbandukulu na nsuka,

MU KELE ngidikulu ya muvimba, mpe Yesu kele Nkumbu.

MU KELE yina zonzaka na Moïse na divunda ya Tiya,

MU KELE Nzambi ya Abraham, Mbwetete yina ke Ngengaka ya Suka. (Ya kele kieleka.)

MU KELE Rose ya Saron, mpe na Wapi kisika beno ke tuba ti Mu me katuka?

MU KELE ngidikulu ya muvimba, kasi Yesu kele Nkumbu.

⁹⁹ Dikanda nyonso na Mazulu mpe na ntoto ke kangama na mosi yina (ya kusakumuna, na yinza ya muvimba, ya kufulukana na Mpeve-Santu, Nkumbu ya kuteza, ya kubokila na nzila ya Mpeve-Santu, ya kuzonza na nzila ya Mpeve-Santu, kubutukaka na nzila ya Mpeve-Santu). Ya kele kieleka. Nzambi pesaka Yawu na dikanda nyonso na Mazulu mpe na ntoto. Mpe nyonso na yawu, makulu nyonso, ke fukama na Nkumbu yango. “Mpe ya kele ve na Nkumbu yankaka kupesamaka na yisi ya Mazulu na nzila ya yina bantu fwana kuzwa mpulusu.” *Ve lendaka, zolaka vwanda*, kasi *fwana* kuzwa mpulusu. Oh, mu zola Yawu. Ya kele kaka mbote. Mbote mingi.

¹⁰⁰ “Na diboko ya Yandi ya kibakala.” Ntangu yayi beno ke tala? Ya kele Dibuundu ya pantekote; ngolo, bidimbu, mambu ya ngitukulu kusalamaka nzila nyonso. Ntangu yayi beto kele. . . . Lutilaka na Bansungi ya Mudidi kisika Yawu vwandaka pene ya kukangisa. Ntangu yayi ti beto baka nzila ya 2. Oh, mu banza beto ke landila kaka mwa fyoti kaka na mosi ya 1te yayi dyaka:

. . . mu zaba bisalu ya nge, ti nge kele na nkumbu yina nge ke na kuzingila, mpe kele ya kufwa.

¹⁰¹ Beno luta na dibuundu yina ke landa awa, beno ke tala, “Kasi nge me manga ve nkumbu ya munu.” Dibuundu ke landa, “Me manga ve nkumbu ya munu.” Kasi na dibuundu yayi, “Nge kele na nkumbu.” Beno tala mbote awa! Dibuundu yayi bumbaka Nkumbu ya Yandi; dibuundu yayi bumbaka Nkumbu

ya Yandi; dibuundu *yayi* bumbaka Nkumbu ya Yandi; mpe dibuundu *yayi* lutilaka na Nsungi ya Mudidi mpe ya vwandaka ve na kima kutubamaka na yawu; ntangu bawu kwizaka na Luzingu na lweka *yayi*, mwa nkonga ya fyoti ya ntete yina kimaka, ntangu Luther kubasisaka bawu, “Nge kele na nkumbu *mosi* nge ke na kuzinga, kasi nge kele ya kufwa.” Ntangu *yayi*, wapi nkumbu bawu sadilaka na manima bawu bikaka kusadilaka Nkumbu ya Yesu? Tata, Mwana, Mpeve-Santu. Mpe ya kele ve na kima ya mutindu. Ya kele ya kufwa—ya kele théologie ya kufwa.

¹⁰² Beno tuba na munu, Tata kele nkumbu? Batata yikwa kele na kati awa? Beno telemisa diboko ya beno. Nani ya beno kele ya kubokila Tata? Bana? Mpe bantu? Yina—yina kele yina ya kele. Ya kele ve. . . Nkumbu ya Yandi kele ve Mpeve-Santu, ya kele yina Yandi kele; Yandi *kele* Mpeve-Santu. Nkumbu. . . Mpeve-Santu kele ve nkumbu, Mpeve-Santu kele kisalu; Tata, Mwana, mpe Mpeve-Santu.

¹⁰³ Na yawu beno me mona kuna, ya kele kaka mutindu kukondwa lufulu na kuzonza na bumwana ya Seko. Ya kele ve na kima ya mutindu mutindu bumwana ya Seko. Mwana ke butuka na kisika mosi; Seko ata mbala mosi ve.

¹⁰⁴ Ya kele ve na kima ya mutindu, mutindu mu tubaka nkokila yankaka yina, mutindu difelo ya Seko. Wapi mutindu beno ke kuzwa ntete difelo ya Seko? Na yina, ya vwandaka na difelo ntangu nyonso. Biblia ke tuba, “Ya vwandaka ya kuvanga samu na dyabulu mpe bawanzio ya yandi.” Ya zolaka vwanda na difelo ntangu nyonso; kana ya ke vwanda na mosi ntangu nyonso, ya fwana vwanda na mosi na mbandukulu. Mpe yinki. . . Nani sadilaka yawu ntama kuna ntangu—ntangu Yandi vwandaka *El, Elah, Elohim*, “Yandi yina ke zingaka na yandi mosi,” ntangu ya kele ve na kima yankaka? Na yina difelo zolaka vwanda kaka kuna na Yandi. Beno me mona? “Difelo kuvangamaka samu na dyabulu mpe bawanzio ya yandi. Mpe ba ke losa muntu nyonso ya yimbi na kati ya yawu.” Ya kele kaka kieleka. Ba ke semba bawu mu banza mafuku ya nkama ya bamvula samu na yina bawu me sala. Kasi ya ke kwiza ntangu yina bawu ke kuzwa lufwa ya zole. Ya ke vwanda ve na kima mosi yina ke bikana ya bawu. Nyonso yina kuzwaka mbandukulu kele na nsuka. Na yawu ntangu beto ke kuzwa Luzingu ya Seko, beto ke kuzwa kitini ya nsemu yango ya cosmic yina vwandaka ntama kuna ntete ya vwanda ntete vwanda molecule. Uh-huh. Nsemu yango ya Nzambi ke kwiza kota na ntima ya beto yina ke lezima beto samu ti beto mona Yesu. Biblia ke tuba, “Beto ke monaka ve bima nyonso, kasi beto ke monaka Yesu.”

¹⁰⁵ Ntangu *yayi*, Yandi tubaka, “Mu zaba ya kele yina. . . Mu kele Yandi yina kele na Bampeve sambwadi yina ke fidisaka na mabuundu sambwadi. Mu zaba bisalu ya nge nyonso mpe nyonso me tala yawu, kasi nge kele na nkumbu yina nge ke na

kuzingila kasi nge kele ya kufwa.” Ntangu yayi, beno bambuka moyo; wapi nsungi vwandaka yayi? Martin Luther, nsungi ya Luther. Ntangu yayi, bawu vwandaka ya kufundisa na kubanda. Ba zolaka banda kwandi ve, ba vwandaka ya kufwa na kubanda. Ba vwandaka na nsatu ya kufwa ve, ba vwandaka ya kufwa na kubanda. Beno me mona, ba vwandaka yimani “ya kukatula.”

106 Ntangu yayi beno tala yayi. Ntangu yayi beto tanga nzila yina ke landa:

Beno tala mbote! *Zibula meso, mpe siamisa bima yina me bikana, yina me belama na kufwa: samu ti mu me tala ve bisalu ya nge ya kulunga na ntuala ya Nzambi.*

107 Ntangu yayi, yandi ke na kuzonzaka na Luther ntangu yayi. Beto nyonso ke ndima ti yayi—yayi vwandaka nsungi ya Luther, ya vwandaka kusungika. Ntangu yayi yinki Yandi tubaka? “Nge me basika na nkumbu ya luvunu yina nge ke na ‘kuzingila,’ kasi nge kele ya kufwa.” Yinki bawu salaka? Ba vutulaka yawu kaka dyaka na kati ya dénomination. Na yina, “nzungu lenda ve kuzonza na kikalungu ‘ndombe,” kuvutukila ve ntangu nyonso, “Katolika!” Beno me mona, samu ti beno me vutuka kaka na yawu, na kusadilaka ba-credo ya yandi mosi mpe bankumbu. Mpe, mbote, Luther kubasikaka na mingi ya bakatekisima mpe nyonso yankaka yina vwandaka na dibuundu ya Katolika, mpe bakaka bawu mosi nkumbu. Beno me mona, “Nge kele na nkumbu yina nge ke na ‘kuzingila,’ yina me katuka na funda ya bamvula ya kufwa yayi awa, mpe nge kele dyaka ya kukangama na nkumbu yango.” “Nge kele na nkumbu *mosi*,” beno ke bambuka moyo?

108 Samu na kuvwanda kieleka ya kele kieleka, mabuundu yankaka, tubaka, “Nge me bumba Nkumbu ya Munu.” “Nge me bumba Nkumbu ya Munu.” Na nsungi *yayi* ba “zimbisaka Yawu.” Mpe basikaka *awa* mpe tubaka, “Nge kele na nkumbu yankaka yina nge ke na ‘kuzingila,’ kasi nge kele ya kufwa.”

109 Oh, beno ba-Méthodiste, ba-Baptiste, ba-Presbytérien, ba-Luthérien, mpe ba-Pentecotiste, beno fungula masumu mpe beno kubotama na Nkumbu ya Yesu Klisto samu na lemvo ya masumu ya beno. Beno me mona? Beno basika na ba-credo yango ya kufwa ya ntama mpe na bima yina kele ya dibuundu ya Katolika ba ke nyengisa yawu mpe bana ya yandi nyonso ya bakento na yawu.

110 Ya kele ve na muntu lenda tuba ti “Tata, Mwana, mpe Mpeve-Santu,” mutindu yina. . . Mpe kima yina, mpe bawu ke bokila “Butatu ya Santu.” Butatu? Mu zola muntu kuzwa kaka mpova *butatu* na kati ya Biblia, mpe beno kwiza tubila munu yawu, beno kuzwa mpova *butatu*. Ya kele kaka ve na kati kuna. Ya kele ve na kima ya mutindu.

111 Ntangu yayi, awa:

. . . mpe me belama na kufwa: . . .

112 “Kangama na yawu yina kele na nge, Luther katulaka nge. Kangama na yawu, samu ti ya me belama na kufwa. Nge ke . . . Ya ke vutula kaka dyaka nge na kati ya yawu. Kangama na yawu, ya me belama na kufwa.”

113 Ntangu yayi:

. . . mpe mu me mona ve nge ya kulunga dyaka na ntuala ya Nzambi.

114 Ya kele kitoko ve? Oh, la la! Mu zola yawu. “Ya kulunga ve.” Samu na yinki? Ba vwandaka kaka ya kuningisa, Luther kulungaka kunungisama; beno fwana vwanda ya kusantisa mpe na manima kuvwanda ya kufuluka na Mpeve-Santu. Mpe kuna bawu vwandaka ve na bawu mosi, bawu vwandaka ya kulunga na nzila ya Mpeve-Santu na kati ya bawu. Ya kele ve—ve Muklisto ti kele ya kulunga, ya kele Mpeve-Santu ya kulunga na kati ya yandi. Beno me mona? Ya kele yina. . . Mutindu mu vwandaka me tuba, “Ya kele ve mongo ya santu, ya kele Nzambi ya Santu na zulu ya mongo. Ve dibuundu ya santu, ve bantu ya santu, kasi ya kele Mpeve-Santu na kati ya Dibuundu mpe na kati ya bantu.” Beno tala kitini ya *Santu*, beno me mona.

115 “Mpe Mu me tala ve bisalu ya nge ya kulunga. Nge me kuma ve na ya kulunga.” Samu ti beto me tala ntangu yayi ti ba kuzwaka kunungisama kaka *awa*, kunungisama. Mpe yayi vwandaka. . . Ve, mu ke lomba beno lemvo. Kunungisama kele kaka *awa* na yisi ya Luther; mpe kusantisama kele *awa*; mpe *awa* kele Mpeve-Santu. Beno me mona? Ntangu yayi, bima tatu yango yina salaka na kati ya bansungi ya dibuundu yango tatu, ya kele yina ya ke lomba na kusala mbutukulu ya muvimba. Ba vwandaka kaka ya kusala mutindu nkuna ya fyoti na kivumu ya mama. Ya kele kieleka, Mpeve-Santu na kukwizaka na mbutukulu.

116 Ntangu yayi mu zola kuyufula beno kima. Ntangu mbutukulu na yinza ke salamaka, wapi kima ya ntete ke salamaka? Maza. Kima yina ke landaka? Menga. Ya kele kieleka? Kima mosi yina ke landaka? Mpeve. Ya kele kieleka.

117 Yinki basikaka na nzutu ya Yesu ntangu Yandi kufwaka? Ba tobolaka lweka ya Yandi, mpe maza mpe Menga basikaka, “Mpe na maboko ya Nge Mu me pesa Mpeve ya Munu.” Maza, Menga, Mpeve.

118 “Na yawu na kuvwandaka ya kunungisama na nzila ya lukwikilu,” Romains 5:1, “beto kele na ngemba na Nzambi na nzila ya Mfumu ya beto Yesu Klisto,” kunungisama. Kusantisama, Hébreux 13:12 mpe 13, “Yesu kutalaka mpasi na ngaanda ya myelo samu ti Yandi kusantisa bantu na Menga ya Yandi Mosi.” Luc 24:49, “Kasi beno vwanda na mbanza ya Jérusalem tii ba ke pesa beno ngolo ya Zulu. Na manima ya yayi

Mpeve-Santu ke kwiza na zulu ya beno, *kuna* beno ke vwanda bambangi ya Munu na Jérusalem, na Judée, na Samarie . . .”

119 Ve ntangu beno ke kuma évêque, ve ntangu beno ke kuma diakre, ve ntangu beno ke kuma pasteur, ve ntangu beno ke kuma pape, “Kasi na manima ya yayi Mpeve-Santu ke kwiza na zulu ya beno, kuna beno ke pesa kimbangi.” Beno lenda pesa kaka kimbangi ya dibuundu ya beno mpe ya credo ya beno, mutindu . . . kana beno kele diakre, to kana beno kele kaka pasteur, to kana beno kele kaka pape, to kana beno kele . . . Beno ke pesa kimbangi ya credo! Kasi ntangu Mpeve-Santu ke kwiza na zulu, kuna beno ke pesa kimbangi ya Yandi! Mpe bisalu yina Yandi salaka, beno mpe ke sala, samu ti Luzingu ya Yandi kele na kati ya beno. Oh, oh! Oh, la la! Mutindu yina. Yinga, tata. Oh, mu ke na kuzwa yawu mingi ya Yawu awa, mu banza, ya kulutula na beno kuna. Mu ke na kutala kaka mbote na Yawu.

120 “Bima yina me belama na kufwa, kangama na yawu.” Ntangu yayi yandi ke tuba awa, ntangu yayi na nzila ya 3:

Bambuka moyo na yawu na mutindu nge me kuzwa mpe kuwaka, (Mu zola yawu.) mpe kangama mingi, mpe kubalula ntima. Na yawu kana nge ke zibula meso ve, mu ke kwiza na nge mutindu muyibi, mpe nge ke zaba ve wapi ngunga yina mu . . . kwiza na nge.

121 “Kangama mingi na kunungisama ya nge, kangama na yawu.” Kubika ve bantu yayi kukatula yawu na nge. “Yina mpe yina nge kuzwaka, nge kuwaka.” Ba ke tanga Biblia mosi yina beto ke tanga, beno me mona. Kasi ba bakaka kaka ve nyonso ya Yawu, samu ti Yawu vwandaka ve ya kumonikisa na bawu. Ya vwandaka ve samu na nsungi ya bawu. Ya kele samu na yina ti bawu ke vwanda na mvumbukulu. Bawu tambulaka na Nsemo yina bawu kuzwaka na kutambula, na yawu bawu ke vwanda.

122 Ntangu yayi, mu me kuwaka bantu mingi ya Pantekote yina ke longaka mbotika, na kutubaka, “Ba-Luthérien yina, mpe nyonso yankaka, bawu ke vwanda ve.” Oh, yinga. Beno zaba mwa disolo na zulu ya Docteur Hegre kuna. Ntangu mu tubakana yandi . . . Yandi tubaka, “Yinki beto kele?” Mu tubaka . . . Beno zaba, ba me tunga seminare yayi ya nene ya ba-Lutherien kuna, Béthanie, na Minneapolis. Mpe yandi tubaka, “Mbote, yinki kele na beto ba-Lutherien?”

Mu tubaka, “Mbote, mu ke tuba na nge. Mu ke kwikila ti beno kele na Klisto.”

Mpe yandi tubaka, “Mbote, beto zola—beto zola Mpeve-Santu.” Yandi tubaka, “Nge banza ti beno kele na Yawu?”

Mu tubaka, “Na mutindu ya ndambu.” Mpe mu tubaka, “Nge ke kwikila na Yawu.”

Yandi tubaka, “Mbote, yinki nge zola kutuba?”

¹²³ Ntangu yayi, ba kele na mafunda ya ba-hectare kuna yina bilongoki ya bawu. . . kana bawu lenda ve—lenda ve kufuta kulongoka ya bawu, bawu ke bikaka bawu kusala samu na kufuta kulongoka ya bawu mpe kusala bilanga ya masangu. Mu tubaka, “Mbote. . .” Ya kele kaka—kaka na bamesa ya kifuluka. Ba pesaka munu mosi ya madya ya smorgasbord kuna na seminere yina ya nene. Mpe ntangu yayi, ba kele bantu ya mbote; Mulongisi Hegre vwandaka ya kuvwanda *awa*, mpe Mpangi Jack Moore na lweka *awa*; mu vwandisaka yandi pene-pene samu ti kana kisika yandi kuzonza mosi ya banpova mu zaba ve, mu zolaka dyata Jack na dikulu ya munu mpe kumona yina yandi ke tuba, beno me mona. Na yawu kuna, mu tubaka. . .

¹²⁴ Yandi vwandaka pene ya munu, mpe yandi tubaka, “Mbote, yina beto zola kusala kele kutala kima mosi awa.” Yandi tubaka, “Beto kele na nsatu ya Nzambi.” Mpe tubaka, “Beto tangaka buku na zulu ya Pentecotiste, *Makabu*.” Mpe yandi tubaka, “Beto kwendaka. . . nkonga ya beto ya bampangi zyetaka na mpepo na Californie, beto kutanaka muntu yina sonikaka buku.” (Mpe mu zaba yandi.) Yandi tubaka, “‘Beto ke zola kumona mosi ya makabu na kusala.’ Yandi tubaka, ‘Mu kele ve na mosi ya yawu,’ yandi tubaka, ‘Mu me sonika kaka na zulu ya yawu.’” Na yawu yandi tubaka. . . Mpe yandi tubaka, “Na yina ntangu beto kumaka kuna mpe ti beto monaka yayi, beto kele na nsatu. Beto kele na nsatu ya Nzambi.”

¹²⁵ Mpe mu tubaka, “Mbote, kilumbu mosi ya vwandaka na muntu mosi kwendaka.” Beno zaba, na bantoto ya yandi mosi kuna, beno me mona. “Muntu mosi kwendaka mpe tsyemisaka bilanga mosi ya nene. Mpe yandi katulaka misisa nyonso na yawu, mpe nyonso, mpe na manima yandi kunaka masangu. Konso suka yandi vwandaka kwenda na mwelo mpe vwandaka tala na kumona kana yandi vwandaka na disangu mosi. Kima ya ntete beno zaba, suka mosi, mwa binamina zole kutelamaka.” (Muntu nyonso yina me kunaka masangu. . . Wapi kisika kele George Wright mpe bayankaka, Roy Slaughter mpe bayankaka? Beno zaba, mwa binamina yango zole yina ke telamaka.) “‘Oh,’ yandi tubaka, ‘Lukumu na Nzambi samu na bilanga ya munu ya masangu.’”

Mu tubaka, “Yandi vwandaka na bilanga ya masangu?”

Yandi tubaka, “Mbote, na mutindu mosi.”

¹²⁶ Mu tubaka, “Na mutindu ya ndambu, yinga.” Mu tubaka, “Yina vwandaka beno ba-Lutherien na kusungika ya ntete, yina basisaka mwa kinamina yina, beno me mona.” “Mbote,” mu tubaka, “kilumbu na manima ya kilumbu disangu yango kumenaka.” Mu tubilaka yandi ve na yina “ke kubwaka,” beno me mona, mu bikaka yandi kukwenda na disangu, yina menaka.

¹²⁷ Na yawu mu tubaka, “Disangu me mena, mpe na manima ya ntangu fyoti ya kuzwaka fololo na zulu ya yawu. Mpe fololo

yango talaka kuna na yisi na dikasa mpe tubaka, ‘Ha-ha-ha-ha-ha, beno kele na kima ve, beno ba-Lutherien ya ntama ya misiku.’ Beno me mona? Mu tubaka, ‘Mu kele. . . Mu—mu kele yina ke butaka, ntangu ya nene ya missionaire.’ Mupepe ke fula, mpe mwa bafololo me kubwa mutindu yina mpe me kuwa na yisi; yina kele Wesley, kusantisama.” Beno me mona? Ya vwandaka nsungi ya ba-missionaire yina beto me kuzwaka ntete ve, ya vwandaka ya dibuundu, na kati ya ntangu ya Wesley, mpe lutisaka nsungi yayi. Nsungi ya Dibuundu ya Wesley, ya vwandaka nsungi ya ba-missionaire, mpe ya tandamaka. Yinki ya salaka, ya—ya tandamisaka Yawu.

¹²⁸ Beno me mona, yinza ke pesaka kimbangi ya bima tatu yayi, kaka kuna. Yinza yawu mosi, Nzambi na mbandukulu salaka yawu mutindu yina samu ya ke vwanda mutindu yina. Beno lenda vwanda na Biblia ve, beno lenda tala na yinza mpe kumona kisika beto kele. Beno me mona?

¹²⁹ Mpe na yina. . . Mpe kuna na manima ya ntangu fyoti ya kubwaka kuna. Mpe yinki basikaka? Kuna me basika disangu, ya vwandaka na bambuma na zulu ya yawu; yina vwandaka nkonga ya ba-Pentecotiste. Ntangu yayi, nkonga ya ba-Pentecotiste vwandaka mutindu mosi ya nkonga na yisi *awa*. *Awa* yandi vwandaka na binamina zole ya masangu, Luther; *awa* yandi vwandaka na fololo, Wesley; mpe *awa* na yisi yandi vwandaka na mbuma ya disangu (Yinki?) kaka kieleka mutindu ya vwandaka ntama *awa*. Kima mosi!

¹³⁰ Mbote ntangu yayi, yinki yayi vwandaka awa? Beno ke tuba, “Mbote, ntangu yayi,” Pentecotiste ke tuba, “Mu kele ve na nsatu ya beno Méthodiste to ba-Luthérien.” Kasi, na manima ya nyonso, luzingu ya kieleka yina vwandaka na kati ya mwa binamina zole kusadisaka kusala fololo. Mpe luzingu yina vwandaka na kati ya fololo kusalaka disangu. Na yawu, beno me mona, ya kele nyonso manaka ya Nzambi. Bawu kuzwaka Mpeve-Santu, na mutindu ya ndambu; mutindu salaka Wesley, na yisi ya kusantisama; kasi bubu yayi ya me vutula kuzonza na bandinga mpe kuvutula ya ntonono *awa*. Mpeve-Santu mosi, beno me mona, yina ya kieleka. Amen. Yinga.

¹³¹ Mbote mingi, “Kangama mingi na yina nge me kuwa, na boma ti ya kufwa.” Ntangu yayi nzila ya 4, mu banza ya kele:

Nge kele na mwa bankumbu mpe na Sardes bayina me sumuna ve bilele ya bawu; mpe bawu ke tambula na munu na mpembe: samu ti bawu kele ya kulunga.

¹³² “Ntangu yayi, beno sala ve dénomination na Yawu, beto ke zola ve kusala yawu.” Ve, mu me. . . mu—mu me tanga nzila ya yimbi, ve? To mu me sala ve? Yinga, yinga, ya kele kieleka. Yinga. Mbote mingi. Yinga, “Na Sardes, bayina me sumuna ve bilele ya bawu.” Ya vwandaka dyaka na ndambu ya bawu yina zolaka ve kufukimina kima yina, mpe bumbaka bawu mosi ya

kovedila mpe ya kutsyema; nzila ya ntama na Pantekote, ya kufuluka na Mpeve. Mingi ya bawu kuna, ntangu nsungi ya Luther kubandaka na kusala dénomination; yinki bawu salaka? Bawu vutukilaka kaka mutindu Biblia ke tuba, “Na kusalaka mutindu mama ya bawu.” Kuvutukaka kaka na yisi, bandaka dénomination. Kasi ndambu ya bawu kutelamaka na lweka ti bawu zolaka kusala yawu ve, bawu vwandaka na lweka samu na Nzambi. Yandi tubaka, ba tubaka—tubaka, “Mbote, mbote mingi, nge kele na mwa bankumbu, mpe bawu kele ya kulunga samu na kutambula na ntwala ya Munu, ya kulwata na mpembe. Kusala dénomination ve. Kubaka malongi ya ba-Nicolaïte ve, ntangu yayi. Kubanda dyaka ve dénomination, kasi vwanda kaka na kimpwanza. Bika Mpeve-Santu kutwadisa nge na yina nge ke kwenda na ntwala. Ya kele dyaka na ndambu ya bawu yina me bikana.”

¹³³ Ntangu yayi nzila ya 5, mu banza:

Yandi yina kele na dikutu, ti yandi ku- . . .

¹³⁴ Ti beto mona. Ve.

Yandi yina ke nunga, mutindu mosi ke vwanda ya kulwata na bilele ya mpembe; mpe mu ke katula ve. . . nkumbu ya yandi na buku ya luzingu, kasi mu ke tuba nkumbu ya yandi na ntwala ya Tata ya munu, mpe na ntwala ya bawanzio ya yandi.

¹³⁵ Ntangu yayi, “mwa bankumbu.” Kieleka ndambu, ndambu bikanaka, bayina bikanaka yina bakaka ve. . . bakaka. . . bayina vunamaka ve na malongi ya Katolika. Mbote mingi.

¹³⁶ Ntangu yayi beto ke zonzila na Kusungika. Mu ke zola. . . Mu bikaka lufulu ya Luther samu ti mu kotisa yawu awa. Ntangu yayi nzila yina ke landa ke tuba:

Yandi yina kele na dikutu, ti yandi kuwa yina Mpeve ke tuba na mabuundu.

¹³⁷ Nzambi, ke na kumekaka na kupesa bawu malongi awa samu na kuvwanda na ngaanda ya Nicolaïsme yayi, “Beno vwanda ntama na kuna! Beno bumba bilele ya beno ya kusumuka ve na bima nyonso ya yinza!” Beno vwanda kaka na kimpwanza na kati ya Yandi, mpe Yandi ke nata bawu mpe ke twadisa bawu. Ntangu yayi, yina kele ntonono ya ntete.

¹³⁸ Ntangu yayi, na nzila ya *kusungika* mu zola kutuba “bayina kimaka,” bayina lendaka mpe kukima na dibuundu ya Sardes. Beno ke bakula yina mu ke zola kuzonza? Bayina dyaka lendaka na kukima kima yango ya boma. Ntangu yayi ya. . . Ntangu yayi, beto ke baka dyaka yawu mbasi na nkokila mpe ke tula kaka yawu awa na. . . kukotisa na nsungi ya Pantekote, mpe kulakisa beno ti kieleka ya kele yawu. Ntangu yayi, ya kele na ndambu ya bima yayi, yina beto zonzilaka awa: “Mutindu bawu lendaka kukimina yawu?” Ntangu yayi, beto ke baka yawu, kuna na

nsungi yina ke landa. Beno me mona, beto fwana kubaka yawu samu na kusala yawu kukwenda kintwadi. Kana beno sala ve, na yina beno—beno—beno—beno ke kondwa kupesa bantu. . . kukotisa yawu na nsungi yina ke landa, beno me mona. Beno fwana kubika bawu kuzwa yawu kaka mutindu Biblia ke pesa yawu awa, beno me mona. Mbote mingi.

¹³⁹ Ntangu yayi, bayina kimaka ya kele yina Yandi ke na kuzonzilaka. Ya kele bayayi kaka *awa*, mwa nkonga kaka ya fyoti yayi awa yina ke na kuzingaka na kunungisama. Ntangu yayi beno tala! Bawu basikaka, bawu monaka Nsemo, Luther balukaka kieleka. . . Na manima ya lufwa ya Luther, Luther ve; Luther ata mbala mosi ve salaka organisation; ya vwandaka nkonga yina na manima ya yandi. Wesley ata mbala mosi ve salaka organisation; ya vwandaka nkonga yina na manima ya yandi. Ba-fondateur ya bawu ya ntama ya Pantekote ata mbala mosi ve kusalaka organisation; ya vwandaka nkonga na manima ya bawu. Ya kele bayina ti salaka yawu, beno me mona, ya kele ntangu zole yina ke salaka yawu. Wanzio ya kieleka ya Nsemo ata mbala mosi ve ke sala organisation! Mpe beno ke tala na nsungi ya Pantekote yayi—yayi yina kwizaka na nsuka ya organisation yango, mpe; beno mona, ntangu Mpeve-Santu ke monikisa yawu na beto.

¹⁴⁰ Ntangu yayi, Yandi tubaka, “Nge kele na mwa fyoti ya Nsemo yina me bikana, kaka mwa fyoti, Yawu me belama na kufwa; ya ke na kukulumuka, ya kele kaka kunungisama, ba ke zukisa nge mutindu nyonso. Nge kele ve na Luzingu mosi dyaka, samu ti nge me baka nkumbu ya yimbi. Kasi nge kele—nge kele. . . kasi ba me katula nge. Nge me mona, nge kele. . . nge—nge me kima dibuundu ya Rome. Nge me kima dogme nyonso yina, mpe kasi nge me lenda kubasika tii kuna.” Ntangu yayi, Beno ke tanga Biblia mosi. Ntangu yayi, kasi Biblia mosi yina ke longa Mpeve-Santu. . . Yandi ata mbala mosi ve fundisaka bawu samu na yina vwandaka na bawu. Yandi tubaka, “Ntangu yayi ya kele. . . kangama na yawu tii Mu ke kwiza. Nge me mona, landila kaka ya kukangama.”

¹⁴¹ Ntangu yayi, nsungi ya dibuundu kubandaka pene ya mvula 1520, ntangu dibuundu ya Katolika ya Rome, ya yinza ya muvimba kumaka nene mingi. Ya bakaka bilumbu tii kilumbu ya makumi tatu na mosi ya Ngonda ya kumi (Kana beno nyonso ke na kusonikaka yawu.) Na kilumbu ya makumi tatu na mosi ya Ngonda ya kumi, ya mvula 1570 ya ntangu ya beto, ntangu Martin Luther komaka makumi yivwa na tanu ya mabanza ya yandi na mwelo ya dibuundu na Wittenberg, na Allemagne, mpe na ntangu yina Kusungika kubandaka. Beno me baka ba-date yango? Bika mu baka dyaka yawu samu ti beno vwanda ya kukwikama. Kilumbu ya makumi tatu na mosi na Ngonda ya kumi, na mvula 1570 ya ntangu ya beto, ntangu Martin Luther komaka ya yandi makumi yivwa na tanu ya mabanza na mwelo

ya dibuundu na Wittenberg, W-i-t-t-e-n-b-u-r-g, na Wittenburg, na Allemagne. Katuka kilumbu yina kusungika kukotaka, tiya bandaka na kupepa. Yandi kuteleminaka dibundu yango ya Katolika ya kutelama kuna, yina na diboko ya yandi mutindu yina, yandi tubaka, “Yayi kele Nzutu ya santu ya Klisto? Ya kele dimpa mpe mwa vinu!” Mpe “vlan!” yandi me losa yawu na ntoto. Ya kele kieleka.

¹⁴² Yandi kuteleminaka dibuundu ya Katolika, mpe...yina bandaka...kukatula kwizaka kuna. Mbote mingi,...ya vwandaka landila. Kasi ya vwandaka mingi ya kunwana ya ngolo ya politiki na ya vwandaka na Dibuundu ya kieleka, samu na misiku ya Miklisto. Bawu nwanaka kaka samu na muswa ya politiki na kubasika na dibuundu mpe kusala dibuundu yankaka. Bawu ata mbala mosi ve kubongisaka, kubasikaka na dibuundu ya Katolika samu na kuvutula Mpeve-Santu mpe ngolo na kati ya dibuundu, samu ti bawu mangaka Yawu. Huh? Ya vwandaka kuvukana ya politiki. Ya kele kisika ya zolaka simba na mutindu ya kieleka, “Nge kele na nkumbu yina nge ke na kuzingila, mpe kele ya kufwa.” Na bampova yankaka, yandi butaka kaka dénomination ya ba-Protestant, kaka yina. Yandi butaka mwana ya kento ya dibuundu. Na ngaanda ya...Yandi butaka ndumba na ndumba. Ya kele kieleka yina kusalamaka. Yandi butaka Athalie na Jézabel.

¹⁴³ Ntangu yayi, muntu nyonso yina ke tangaka disolo ya Kusungika zaba ti ya kele kieleka, samu ti yandi kieleka kaka... Ndambu ya binama ya banzutu ya ntama mpe balutumu yina... mpe bankinzi, yandi—yandi mwangisaka kaka yawu, kasi ntama mutindu kuvutula Mpeve-Santu na kati ya dibuundu mutindu ya vwandaka ntama *awa*, yandi salaka yawu ve. Ve, tata. Ya vwandaka kunwana ya politiki mingi ya kulutila ti ya vwandaka kunwa ya kimpeve. Ya vwandaka bapolitiki na kisika ya Mpeve-Santu. Yandi vwandaka me kota ntete na dibuundu ve. Oh, mpangi, Yandi vutukaka ve; Yandi vutukaka *awa*, na zulu *awa* ve.

¹⁴⁴ Ntangu yayi, ya vwandaka kuvukana ya nene ya politiki, kasi ya vwandaka ve samu na Masonuku ya Santu mpe—mpe Mpeve-Santu. Ya vwandaka kuvukana ya politiki ti yandi kukatulaka ndambu ya bina ya banzutu ya ntama ya kulunsi, mpe “*Mu ke pesa nge mbote Marie*,” mpe nyonso yina. Kasi dyaka yandi basikaka na katekisima. Yandi nataka dyaka yayi...Wapi mutindu beno ke bokila yawu? Balukutakanu ya kubyeka ya nyonso yina vwandaka kuna ntangu bawu vwandaka kwenda na suka ya Paki mpe pasteur ke sala bawu ba-souhait ya “Nowelele,” beno zaba. “Ke mona dyaka ve bawu tii Nowele yankaka,” yandi tubaka, beno zaba. Ti...oh, lukutakanu ya kusiamisa—ya kusiamisaka, ya kele yina mu ke na kumeka na kutuba. Ke nata bawu mpe ke siamisa bawu, ke pesa bawu kominyo ya ntete mpe ke siamisa bawu. Ya kele ve na kima

mutindu kusiamisa. Kusiamisa kaka yina kele ya kutuba na Biblia, ntangu na—na Biblia, ya kele ntangu Nzambi siamisaka Ndinga ya Yandi na bidimbu mpe mambu ya ngitukulu yina vwandaka landa. Ya kele kusiamisa, ya kele ve kusiamisa na kukumaka ya dibuundu ya Luther, kasi Nzambi na kusiamisaka Ndinga ya Yandi na kati ya beno. “Mpe Mfumu vwandaka . . . kusalaka na bawu,” Marc 16, “na kusiamisaka Ndinga na bidimbu vwandaka landa.” Yina kele kusiamisa ya Dibuundu ya pantekote. Yina kele kusiami- . . . Nzambi siamisaka Yandi mosi ya moyo, mutindu Nzambi ke salaka bimangu na kati ya Dibuundu, na kuzonzaka na bandinga, na kutendulaka bandinga, mpe na kusalaka bima mosi bawu salaka na ntonono.

¹⁴⁵ Mu ke na kulembisaka beno? [Dibuundu me tuba, “Ve.”—Mu.] Mbote mingi. Ntangu yayi, beno tala, bawu vutulaka ve réveil ya Mpeve-Santu; ba kotisaka nsungi ya malu-malu ya dibuundu. Bawu basisaka bayina ba katulaka; bayina kimaka na bukimfumu ya Rome, samu na kusala bukimfumu ya Misyoni. Ya kele kaka kima yina bawu salaka. Bawu dumukaka na kikalangu na kati ya tiya, beno me mona. Ya—ya kele kieleka. Kieleka.

¹⁴⁶ Jézabel kubutaka kaka mwana ya kento. Mpe ntangu yayi beno banza ve ti mu ke na kutubaka kaka yayi samu—samu na kutalana muntu ya mayela mingi, mu ke na kutuba yayi samu ti Biblia ke tuba mutindu yina! Biblia, na Apocalypse 17, ke tuba, “Yandi vwandaka mama ya bakento ya kindumba.” Yesu tubaka awa, “Kaka mutindu Jézabel vwandaka, mutindu mosi yandi ke vwanda.” Mpe yandi butaka bana ya bakento yina sumunaka yinsi yina vwandaka ve ya kusumuna. Ntangu yayi, ya kele kieleka yina Protestantisme kusalaka na Mpeve ya kieleka ya Nzambi, ya sumunaka kima mosi mpe kotisaka kaka yawu na organisation yankaka. Yina, kana Nzambi zola, na Lumingu na suka, mu ke zola kulakisa beno ti—ti—ti bawu ke sala kizizi na kibulu, mpe kibulu vwandaka Rome. Mpe bawu salaka kizizi *mutindu* yina. Yinki ya vwandaka? Organisation! Oh, mu banza ti ya ke kota na bantima ya bantu.

¹⁴⁷ Mpe beno ke kumiyufula samu na yinki mu me nwanisa organisation na ngolo mingi luzingu ya munu nyonso; mu zabaka ve munu mosi. Kasi Yawu vwandaka *Kima mosi* na kati ya munu yina vwandaka looka; mu vwandaka lenda yawu ve. Mu vwanda kumiyufula, ntangu nyonso kumiyufula, samu na yinki mu vwandaka telemina ntangu nyonso bakento mutindu yina? Beno me mona? Luzingu ya munu nyonso. Ve kiel- . . . mu zola kutuba . . . mu zola ve kutuba bakento ya kieleka; Mu zola kutuba bayayi yina *ke fwanikisa kuvwanda*, beno zaba, bayina singa ya nkadulu ya buzitu me zengana na bawu mpe nyonso. Beno zaba. Ya kele ya mutindu mu . . . *Kima mosi* na kati ya munu.

¹⁴⁸ Ntangu mu vwandaka mwana mosi, ya fyoti, ya bakala, na zulu kuna, mu vwanda monaka bakento yayi kukwiza kuna na

bala-bala, mpe ya bawu. . . bawu zabaka ti babakala ya bawu kwendaka na kusala, bawu kuna na bakala mosi, ke kola malafu; na lweka ya bala-bala, mpe ba vwanda tambusa bawu kuna na bala-bala, samu na kumanisa bawu kukola ya malafu samu na kukota na yinzo, na kulamba madya ya nkokila samu na bakala ya bawu. Mu vwandaka tuba ti bawu vwandaka ve ya kulunga ti ba kubula bawu na disasi ya malu-malu. Ya kele kieleka. Mu vwandaka tuba ti bawu kele yisi mingi kulutila bibulu, ke sala kima ya mutindu yina. Mpe mu. . . Ntangu mu vwandaka na mvula kumi na sambwadi, mu vwandaka mona mwana ya kento kukulumuka bala-bala, mu vwandaka sabuka na lweka yankaka yina, mu vwandaka tuba, “Mpidi ya nsunga.” Beno me mona? Mpe mu zolaka vwanda muntu ke yinaka mingi, kasi ntangu mu yambaka Nzambi na ntima ya munu, Nzambi salaka munu kuzaba ti Yandi kele na matadi ya ntalu kuna, Yandi kele na ndambu ya bamadame ya kieleka. Bawu nyonso ve ke sumuna bawu mosi mutindu yina; matondo na Nzambi samu na yawu.

¹⁴⁹ Ntangu mu vwandaka na Afrika, ntangu mu vwandaka na Suisse, mpe ntangu mu vwandaka na Rome, ba pesaka munu kyuvu yayi mingi, “Hé, tuba, Mpangi Branham, na nyonso beno kele ve na kento mosi ya nkadulu ya buzitu na Amerika nyonso? Konso nkunga yina ke kwizaka awa, ya kele na kima mosi ya mvindu na bakento ya beno.”

¹⁵⁰ Mu tubaka, “Yina kele bantu ya Amerika. Kasi beto kele na Kimfumu yankaka ya moyo kuna, ya kele Kimfumu ya Nzambi; ba kele bamadame tii na ntima.” Ba kele!

¹⁵¹ Biblia ke tuba, na—na baprofete, ke tuba. . . Mu banza ya vwandaka na kapu ya 5 ya Esaie, mu zaba ve, ya lenda vwanda na kapu ya 5 to 6 kuna; ya ke zonza na, “Ya kusakumuna kele mwana ya kento yina ya Sion, yina ke kima na kilumbu yina bima nyonso yina.” Mutindu yandi ke tambula na bala-bala; yandi ke vwanda na bas ya yandi ya kubaluka; yandi ke tambula na kuningisaka nzutu ya yandi nyonso; ke ningana na balweka nyonso mutindu yina, mpe bima yina yandi ke sala. Kaka kieleka mutindu bawu ke sala ntangu yayi, kaka na mutindu ya kulunga. Ke lwata bilele mutindu bakala, yina kele ya kulutila yimbi na Nzambi.

¹⁵² Mu monaka kimvuka ya misambidi, ntama mingi ve, kukota na kuzwa. . . mutindu mosi ya mwa feti yina bawu ke kuzwaka konso nkokila, mpe bakento nyonso yayi vwandaka kota nyonso na kupe ya gol-. . . To—to yina—to yinki kele bima yango yina beno ke bokila yawu? Ba-short ve, kasi kima yankaka. Yinga, pantalon corsaire ya bawu. To bima ya bawu kuna. Nyonso. . . Ba kele na nsatu ya coup de pédale, mbote mingi; mpangi, ya kele dibaya pene pene *yina*. Ya kele kieleka. *Ped* katukaka na *pedestrian*, ya kele “na makulu ya beno,” mpe ya kele kieleka yina bawu ke na nsatu. Ya kele kieleka.

153 Kasi, oh, beno ke tuba, “Mbote, ntangu yayi, mu banza ya kele nkadulu ya buzitu mingi samu na kento na kulwata yawu kulutila ya kele na jupe.”

154 Nzambi ke tuba, “Ya kele ya kulutila yimbi na meso ya Yandi na kento na kulwata bilele. . .” Mpe ntangu kento ke zengaka nsuki ya yandi mutindu bakala. . . Nzambi ke zola kento kotalana mutindu kento, kulwata mutindu kento, kusala mutindu kento.

155 Mpe Yandi zola ve bakala na ba-favoris ya nene ke na kubwaka na yisi mutindu *yayi*, mpe kuna, mutindu kivadangu ya kuvwanda na manima ya yintu ya yandi mutindu yina. Yandi zola yandi kotalana mutindu bakala. Yinga, tata. Oh, bawu ke lwata mingi mutindu kento tii na mpasi bawu ke zaba ya wapi kinkonga bawu kele. Ya kele—ya kele kyadi, na ba-beatnick yayi mpe nyonso yina kele na beto bubu yayi. Kukondwa ntembe ti beto ke na kuzingaka na ntangu ya nsuka, ya kele ve na kima mosi me bikana na yinza yayi kasi samu na Nzambi na kutsyamuna nganzi ya Yandi na zulu ya yawu mpe kunyengisa yawu. Kaka yina. Muntu ya kudedama mpe Nzambi ya santu lendaka sala kima yankaka ve.

156 Bawu me manga Menga ya Yesu Klisto! Bawu me sala bawu mosi ba-dogme! Bawu me kota na organisation! Mpe ya mawa. . . tata mosi ya santu ya mawa na ya yandi. . . na lisansie ya mawa na nkingu ya yandi ya kubaluka, ke mata mpe ke tuba na bawu, “Bana ya munu ya kusakumuna.” Yina ke zola kutuba kima ve kana mama ya ngulu kutubaka yawu.

157 Mu ke na kutuba na beno, yina beto kele na yawu nsatu na nkokila kele kuvutuka na Biblia mpe Mpeve-Santu, mpangi, mpe ngolo ya Klisto vumbukaka kukota na kati ya Dibuundu na kusalaka bidimbu mpe mambu ya ngitukulu mpe bimangu. Amen! Ya kele Nsangu ya mbote. Yinga.

158 Ya nataka. . . na yawu. . . Inga, ya kele kieleka, ya salaka. Réveil salaka bima mosi ya mbote mingi kuna, réveil yina. Kasi yawu nataka ve Mpeve-Santu. Ba nataka yawu ve tii nsungi yayi ya Laodicée, na nsungi ya Pantekote. Kasi ya salaka kima mosi. Réveil yayi salaka bima mosi yina Yandi tubaka, “Kubika yawu ve kufwa ntangu yayi, pesa yawu ngolo mpe landila na kubwela.” Beno me mona?

159 Ya pesaka dyaka Biblia na bantu ya mpamba. Nsungi ya Luther pesaka Biblia ya mpamba. Bawu salaka yinzo ya bawu ya kunyetika mpe bandaka na kukabula na yinza Biblia. Nzambi sakumuna ba-Lutherien samu na yawu! Yinga, tata. Bawu vutulaka dyaka Biblia na diboko ya musambidi; ya vwandaka kaka samu na nganga-Nzambi. Mpe ata mbala mosi ve zolaka tala Yawu; samu ti ya vwandaka yina pape tubaka, mpe yandi vwandaka nzambi; na yawu nyonso yina yandi ke tuba, ya vwandaka yawu.

¹⁶⁰ Na yawu ntangu yayi, réveil ya ba-Luterien, yina bawu zolaka, samu “na kupesa ngolo.” Ntangu yayi beno kele na Biblia na diboko ya beno, ntangu yayi beno tanga Yawu! Beno kwikila Yawu! Beno bika Yawu ve na zulu ya dibaya, na kutubaka, “Mbote, beto kele na Biblia.” Yina ke sala ve beno mbote na zulu kuna. Ya kele na ba-Lutherien mingi na kati ya Pantekote bubu yayi, bayina ke bika Biblia mpe ke baka yina muntu yankaka me tuba samu na Yawu. Mpangi, beno tanga Ndinga! “Beni tala Masonuku, samu ti yawu kele yina ke pesa kimbangi ya Munu,” tubaka Yesu. “Na kati ya yawu beno ke banza beno ke kuzwa Luzingu ya Seko.” Ya kele kima ya kusala: kutanga Ndinga!

¹⁶¹ Ntangu yayi, Yandi tubaka na muntu ya kudedama, “Kangama na Yawu, . . . kubika yawu ve—ve kukima.” Mpe kima yankaka yina Yandi zolaka bawu kukangama, bawu vwandaka na mwa ngolo yina bikanaka na bawu, ya vwandaka. . . Réveil ya Luther, kima ya zole ya salaka, ya nataka malongi ya kunungisama na nsemo. Katolika ke ndimaka ve kunungisama; ya kele dibuundu ya Katolika.

¹⁶² Kaka mutindu nganga-Nzambi yina, ba vwandaka ya kukwika na kusukisa yandi kuluta na ladyo awa mwa bilumbu me luta. Yandi tubaka, “Ya kele dyaka ve na mpulusu kisika yankaka kasi na dibuundu ya Katolika.” Mpulusu kele na Klisto; ve na dibuundu ya Katolika, ve na dibuundu ya Misyoni. Ya kele na Klisto, mpulusu. Kasi Katolika ke kwikila. . . Bawu ke kipe ve yina Biblia ke tuba; ya kele yina dibuundu ke tuba. Beni me mona? Beni lenda ve kuzonza na bawu, samu ti ya kele ve na mutindu—ya kele na mutindu ya kuzonza na bawu. Bawu ke kipe ve. Bawu kele. . . Bawu ke zonzila beno na katekisima ya bawu, na kima mosi mutindu yina; kasi beno kwenda na Biblia, bawu—bawu ke manga kaka Yawu, “Ya kele yina dibuundu ke tuba.”

¹⁶³ Kasi Yesu tubaka, na kima kaka yayi, Yesu Yandi mosi tubaka, “Kana muntu mosi kukatula kima to kubwela kima na Yawu, Yandi ke katula kitini ya yandi na Buku ya Luzingu.” Yesu tubaka, “Ti konso dyambu ya muntu kuvwanda luvunu, mpe ya Munu kuvwanda kieleka. Mazulu mpe ntoto ke luta, kasi Ndinga ya Munu ke luta ata mbala mosi ve.” Ya kele kieleka? Oh, kuna Yawu kele, mpangi.

¹⁶⁴ Mu kele mukwikidi na Ndinga ya Nzambi! Ya kele kieleka. Mpe kaka ve yina Ndinga ya Nzambi ke zonza *kuna*, na manima mu ke lomba Tata ya Mazulu na kupesa munu Mpeve-Santu samu na *kusiamisa* Ndinga yango, samu na kusala Kliato kuzinga na kati ya munu. Ti mu zaba mu kele na Luzingu ya Seko, ve samu ti mu me fwana na Yawu, samu ti lemvo ya Yandi me pesa munu Yawu. Ya kele ditadi. “Na zulu ya ditadi yayi Mu ke tunga Dibuuundu ya Munu,” Yandi tubaka.

¹⁶⁵ Mbote mingi, kunungisama. Mbote mingi. Kima ya yawu vwandaka, na manima bawu me basisa yimeni kima yina bawu

zolaka ve kubika kufwa, yina vwandaka, bawu vwandaka dyaka na Biblia na diboko ya bawu. Ba-Luthérien salaka yawu. Mpe kima yankaka, bawu kuzwaka malongi ya “kunungisama na lukwikilu.” Ya kele yina Luther banzaka, muntu nyonso zaba yawu ti ya vwandaka malongi ya yandi. Mvedo- . . . Beno lenda mona ve mutindu kulunga ya kele? Na manima me kwiza Wesley na kusantisama, na manima awa me kwiza ba-Pentecotiste na mbotika ya Mpeve-Santu. Kaka na mutindu ya kulunga. Ntangu yayi mu . . .

¹⁶⁶ “Nge kele na mwa bima, kangama na yawu ntangu yayi, mpe—mpe kubika ve yawu kufwa. Kana nge kangama ve na yawu, Mu ke kwiza na nswalu mutindu muyibi mpe nge ke kota kaka dyaka na dénomination.” Mpe ya kele yina bawu salaka, kaka kieleka, vutukaka na kati. “Nge ke vutuka kaka dyaka na ba-Nicolaïte, samu ti nge ke vutuka kaka na dénomination. Kangama! Landila na kutanga Biblia yango, mpe landila na kunungisama, mpe landila na kutatamana.” Kasi ya kele na ndambu bikanaka kuna. Ndambu bikanaka.

¹⁶⁷ Na manima, ya ntete kwizaka, Luther; mpe na manima kwizaka Zwingli; mpe me landila, Calvin; mpe me landila, mpe nyonso yankaka, me landila tii Wesley. Kasi ya vwandaka na ndambu bikanaka yina basikaka kuna bayina vwandaka longa kusantisama. Mpe na kusantisama basikaka ndambu bikanaka yina landilaka na Mpeve-Santu. Beno me mona, ndambu yina bikanaka, nzila nyonso kuna, na kubumbaka Yawu—Yawu ya moyo. Mbote mingi.

¹⁶⁸ Kasi, na tatu, bawu basikaka na mitindu mingi ya malongi ya mimpani na bawu, na yawu, mutindu ba-dénomination, mbotika ya luvunu. Ntangu yayi, bawu basikaka na kumwangisaka mwa maza mpe nyonso yankaka ya mutindu yina, mpe Tata, Mwana, mpe Mpeve-Santu. Ba nataka katekisima. Kieleka vwandaka . . . kieleka bawu lungaka na nkumbu yango . . . na . . . yina Yesu tubaka awa, “Nge kele na nkumbu yina nge ke na kuzingila, kasi nge kele ya kufwa.” Ya kele ya kulunga. Mbote mingi.

¹⁶⁹ Na yiya, ya kele kieleka ti kusungika kukombaka mingi ya binama ya banzutu ya ntama ya kukenga mpe—mpe binkulu mpe nyonso yankaka, kasi ya kubwaka na dibuundu mpe samu na kunata kusungika, ya kubwaka na kuvutula malongi ya Nsangu nyonso ya mbote na bidimbu ke landa. Dibuundu ya Luther ata mbala mosi ve kuvwandaka na yawu. Bawu ata mbala mosi ve kuzwaka yawu; mpe bawu ata mbala mosi ve kuzwaka yawu na nsungi ya Wesley. Bawu kuzwaka kaka yawu na nsuka ya nsungi yayi ya Laodicée.

¹⁷⁰ Ntangu yayi, ntangu beto ke kota na yawu, beto ke vutuka kaka na Masonuku mpe kulakisa beno kaka kieleka mutindu ba silaka yawu. Bawu vwandaka ve . . . kuvutulaka ve réveil ya Mpeve-Santu.

¹⁷¹ Bawu bikaka biteki; mpe bawu bikaka biteki, ya kele kieleka. Bawu basisaka biteki na dibuundu: Marie, mpe Joseph, mpe—mpe Pierre, mpe Paul, mpe nyonso ya bawu. Bawu bikaka biteki, kasi bawu balukaka ve na Klisto ya kuvumbuka. Luther salaka bawu kubika biteki, kasi na kati ya mingi mutindu politiki, to—to dénomination to organisation, samu na kusala bawu mosi kaka organisation (kizizi mutindu mosi ya ntete) mpe kumeka kukulisa yawu na nzila ya dénomination.

¹⁷² Mpe ntangu yayi bawu ke na kunwanaka dyaka. Ba-Méthodiste zola dyaka. . . ba-Baptiste nyonso kuvwanda ba-Méthodiste. Mpe ba-Luthérien ke zola ba-Baptiste mpe ba-Méthodiste nyonso kuvwanda ba-Luthérien. Ba-Pantecotiste ke zola ba-Baptiste nyonso, ba-Luthérien, mpe nyonso yankaka, na kuvwanda Pentecotiste. Beno me mona, beno ke landila kaka na kubwela na dénomination ya beno. Kasi yina kele ve manaka ya Nzambi na kisika ya ntete. Manaka ya Nzambi samu na kuvutula vwandaka na kuvutula yina vwandaka na ntonono.

¹⁷³ Beno kuwa mbote! Vumbula yawu! Kana buku yayi kubwa na ntoto, ntangu yayi kubaka buku yankaka mpe kubaka kisika ya yawu ya kele ve kuvutula, mvumbukulu. Beno fwana vutula kuna mosi *yina*. Amen. Na yawu kana dibuundu kufwaka na Nsungu ya Mpimpa mpe kumaka ya muvimba ya mimpani ntama *awa*, kuna kuvutuka, . . . Yina kele kusungika, samu kusungika; kasi *kusungika*, mpe *kubutama dyaka*, kele bima zole ya kuswaswana. Beno me mona? Bawu vutulaka kusungika, na kusungikaka, na kuvwandaka ntama na biteki ya bawu nyonso mpe nyonso yankaka, kasi bawu ata mbala mosi ve vutulaka Mpeve-Santu na dibuundu. Oh, ya kusakumuna kele Nkumbu ya Mfumu! Mpangi-bakala, mpangi-kento, beno lenda mona yawu? Bawu ata mbala mosi ve vutulaka Mpeve-Santu, samu ti yandi yina kieleka ke nata Nsemo ya Nsangu ya mbote ya kieleka. . . Beno banza na yawu mbote ntangu yayi. Yandi yina ke nata Nsemo ya Nsangu ya mbote ya kieleka kele wanzio ya dibuundu na yisi *awa*. Ntangu yayi, beto ke mona yawu na Lumingu.

¹⁷⁴ Ntangu yayi, bawu ke kuzwa minda na zulu ya minda, mpe minda ya Miklisto, kasi bawu nyonso ke vutuka kaka na kati ya organisation. Kasi ya ke kwiza na mosi yina ke telemina yandi. Yinga, tata. Mpe yandi ke basisa bayina bikanaka kuna kaka kieleka mutindu mu kele ya kutelama na chaire yayi. Ya kele kieleka. Mpe yandi ke vutuka mbala mosi na ntonono. Mpe mu ke baka Masonuku na Ngwisani ya Ntama mpe na Ngwisani ya Malu-malu mpe kulakisa beno ti yandi ke sala yawu, wanzio ya dibuundu ya Laodicée, ya kele kieleka, ke vutuka mbala mosi kaka na ntete mpe kuvumbula dyaka kima mosi yayi *awa*. Mpe mvumbukulu ke kwiza na kilumbu ya yayi *awa*. Ya kele kieleka.

¹⁷⁵ Kasi Luther ningisaka na kubasisaka dibuundu, bayina kimaka. Bayina *kimaka*, dikulu mosi, kusanti- . . . kunungisama. Bayina kimaka, bawu basisaka dikulu mosi na bumpani. Ya kele

nyonso kieleka. Mbala yina ke landa, ya ke basisa makulu zole. Kaka yina.

¹⁷⁶ Kaka mutindu. . . Beno talaka na Biblia ya kele—ya kele na maza vwandaka basika na manima ya Tempelo? Mpe yandi tubaka yandi monaka maza kumata na makulu ya yandi; na manima ya landaka, maza na zulu ya luketo ya yandi; mpe na manima na mbala yankaka, ya lutaka yintu ya yandi. Kasi ntangu yawu kwendaka na zulu ya yintu ya yandi, yandi zolaka kuma na kisika yandi zolaka kusaya. Beno me mona, yandi zolaka kusaya.

¹⁷⁷ Na yawu beto ke na kukotaka na kisika ntangu yayi to ya kele kusaya to kudyama. Kaka yina. Yawu ke dyamisa beno mpe ke nata beno ntama ya muvimba, to ke kotisa beno, kima mosi. Na yawu, ya kele kusaya to kudyama! Aleluya! Oh, mu kele na kyese mingi samu na Mpeve-Santu! Beno ve?

Mu kele na kyese mingi ti mu lenda tuba ti mu kele mosi ya bawu.

Mu kele mosi ya bawu. . . (Wapi *bawu?* Yayi ve, *yina*, to *yina*, to *yina*.)

. . . na kyese mingi ti mu lenda tuba ti mu kele mosi ya bawu; (Alleluia!)

Mosi ya bawu, mosi ya bawu,

Mu kele na kyese mingi ti mu lenda tuba ti mu kele mosi ya bawu.

Ya ke wakana mbote ve? Beno kuwa:

Bawu vwandaka ya kuvukana na kivinga ya zulu,

Bawu nyonso vwandaka sambila na Nkumbu ya Yandi,

Bawu vwandaka ya kubotama na Mpeve-Santu,

Mpe ngolo ya kosalu kwizaka;

Ntangu yayi yina Yandi salaka samu na bawu kilumbu yina

Yandi ke sala samu na beno mutindu mosi,

Mu kele na kyese mingi ti mu lenda tuba ti mu kele mosi ya bawu.

Oh, mosi ya bawu, mu kele mosi ya bawu,

Mu kele na kyese mingi ti mu lenda tuba ti mu kele mosi ya bawu; (Alleluia!)

Mosi ya bawu, mosi ya bawu,

Mu kele na kyese mingi ti mu lenda tuba ti mu kele mosi ya bawu.

¹⁷⁸ Bawu ke kwendaka na baseminere? Ve. Bayankaka ya bawu lenda mpe ve kusonika nkumbu ya bawu. Ya kele kieleka. Pierre vwandaka lenda ve. Biblia ke tuba ti yandi vwandaka muntu

zabaka kima mosi ve mpe yina longokaka ve, yandi mpe Jean. Kasi bawu zolaka kuwa bawu, samu ti bawu zabaka ti bawu vwandaka na Yesu.

Ata ti bantu yayi lendaka ve kulongoka na kuvwanda (Bantu ya mayela.),
 To na kukikembisa na kuzabana na yinza (“Oh, lusakumunu na Nzambi, mu kele na *yayi-mpe-yayi* mingi.”),
 Bawu nyonso kuzwaka Pantekote ya bawu,
 Kubotamaka na Nkumbu ya Yesu;
 Mpe bawu ke na kutubaka ntangu yayi, bisika nyonso,
 Ngolo ya Yandi kele dyaka mosi,
 Mu kele na kyese mingi ti mu lenda tuba ti mu kele mosi ya bawu.

Oh, mosi ya bawu, mosi ya bawu,
 Mu kele na kyese ti mu lenda tuba ti mu kele mosi ya bawu;
 Mosi ya bawu, mosi ya bawu,
 Mu kele na kyese mingi ti mu lenda tuba ti mu kele mosi ya bawu.

¹⁷⁹ Beno kele na kyese na yawu ve? Na kyese mingi na kuvwanda mosi ya bawu. Mu ke zola mingi kuvwanda mosi ya bawu ti kima mosi ve yina mu zaba. Oh, mu ke zola mingi kuvwanda mosi ya bawu ti kuvwanda Mfumu ya luyalu ya Etats-Unis to kuvwanda ntinu na zulu ya yinza. Mu ke. . . Kana Mfumu Yesu kukulumuka awa, kutuba, “Mu ke vutula nge bamvula makumi zole mpe kusala nge mukengi, ntinu ya yinza, mpe kupesa nge kumi ya mafunda ya bamvula ya—ya kuzinga na zulu ya ntoto yayi, kuvwanda kaka na mvula makumi zole. ata mbala mosi kuvwanda ya kubela kilumbu, kutala yintu mpasi, mpe nyonso ke vwanda kaka kyese mpe nyonso, mpe ntinu ya yinza ya muvimba, kuzinga kumi ya mafunda ya bamvula; to nge ke zola mingi kuvwanda mosi ya bawu mpe ke landila kaka na kunwana mutindu nge ke na kusalaka?”

¹⁸⁰ Mu ke tuba, “Mu kele na kyese mingi ti mu lenda tuba ti mu kele mosi ya bawu!” Na manima ya kumi ya mafunda ya bamvula, manima yinki? Kasi Yayi kele Seko. Wapi mutindu Yawu me kwiza, mpangi? Oh, Yawu kwizaka na nzila ya Menga. Ya kele kieleka. Yawu me kwiza ntama na nzila, mpe Yawu me kwiza na Nzambi na kukumaka nsuni mpe zingaka na kati-kati ya beto:

Ntama kuna na kidikilu, mu zaba ti ya ke ya kieleka,
 Mwana kubutamaka na kuvulusa bantu na masumu ya bawu.

Jean monaka Yandi na kumu ya mubu, Mwana-
dimeme samu na mvula na mvula,
Oh, Klisto, yina ba Komaka na kulunsi ya
Calvaire.

Oh, mu zola Bakala yayi ya Galilée, ya Galilée,
Samu Yandi me sala mingi samu na munu.
Yandi me lemvokila masumu ya munu, me
fulusa munu na Mpeve-Santu;
Oh, mu zola, mu zola Bakala yina ya Galilée.

Kento na dibulu ya maza, Yandi tubaka
na yandi masumu ya yandi nionso, (Yandi
kele mutindu mosi mazono, bubu yayi, mpe
kukonda nsuka.)

Mpe mutindu babakala tanu vwandaka na
yandi na ntangu yina.
Ba lemvokilaka yandi masumu nionso, mpe
ngemba ya lembami fulukaka na kati ya
yandi;
Yandi bokaka, “Beno kwisa tala Bakala yayi ya
Galilée!”

Oh, mu zola Bakala yayi ya Galilée, ya Galilée,
Samu Yandi me sala mingi samu na munu.
Yandi me lemvokila masumu ya munu, me
fulusa munu na Mpeve-Santu;
Oh, mu zola, mu zola Bakala yina ya Galilée.

Mufutisi mpaku kwendaka na tempelo samu
na kusamba kuna kilumbu mosi,
Yandi bokaka, “O Mfumu, wila munu mawa!”
Ba lemvokilaka yandi masumu ya yandi
nyonso, mpe ngemba ya nene kukotaka na
kati;
Yandi tubaka, “Beno kwiza mona Muntu yayi
ya Galilée.”

Mu zola yawu. Beno ve?

Kikata tambulaka, baba tubaka,
Ti ngolo tubaka na zola na zulu ya mubu;
Mpe salaka mpofo kumona, mu zaba ya lenda
vwanda kaka
Mawa ya Bakala yina ya Galilée.

Beno yimba yawu na munu:

Oh, mu zola Bakala yayi ya Galilée, ya Galilée,
Samu Yandi me sala mingi samu na munu.
Yandi lemvokilaka masumu ya munu nyonso,
kotisaka Mpeve-Santu;
Oh, mu zola, mu zola Bakala yayi ya Galilée.

181 Beno zola ke zola Yawu ve? Oh, la la! Nsangu ya mbote yayi, ya Mpeve-Santu, oh, mutindu mu zola Yawu. Mu zola Yandi na ntima ya munu nyonso. Mpe mu kele na kyese mingi na nkokila yayi ti mu kele ya kutanga na bawu, mpe beto kele kintwadi mutindu bampangi ya babakala mpe bampangi ya bakento. Ba-Baptiste, ba-Méthodiste, ba-Pres- . . . ba-Katolika, ba-Presbyterien, nyonso yankaka, Nzambi me basisa beto na bisika nyonso ya luzingu mpe me nata beto awa na kubundana yayi ya nene ya Mpeve-Santu. Na kuvwandaka ya ata dénomination, ya me tala bawu yina bawu ke na kusalaka, kasi beto kele na Kimfumu ya misitiki. Beto kele ya kubotama na nzutu ya misitiki ya Yesu Klisrto, na nzila ya Mpeve-Santu. Nani ya kele? Ba-Méthodiste, ba-Baptiste, ba-Presbyterien, mpe muntu nyonso yina zola, ti yandi kwiza.

182 Yesu tubaka, “Nyonso Tata me pesa Munu ke kwiza na Munu, mpe ata mosi ya bawu ke zimbana, mpe Mu ke vumbula dyaka bawu na kilumbu ya nsuka.” Oh, la la! Beto vwanda yimbaka nkunga mosi ya ngtama awa na autel; mu zaba ve kana beto lenda yimba yawu to ve, “Kisika, kisika, yinga, ya kele na kisika, ya kele na kisika na yinto ya masa samu na munu.” Beno ke zolaka bankunga yango ya ntama ya mutindu yina? Ti muntu pesa beto note, muntu yina zaba mutindu ya kubanda yawu. Wapi kisika kele pianiste ya beto? Yandi kele awa? To Mpangi Teddy to mosi ya bawu awa? Bawu? Oh, la la, mu—mu ke mona yandi ata kisika mosi.

Kisika kele, kisika kele, yinga, kisika kele,
Kele na kisika na Yinto ya masa samu na nge;
Kisika kele, kisika kele, yinga, kisika kele,
Ya kele na kisika na yinto ya masa samu na nge.

183 Beno ke zolaka bankunga yango ya ntama? Mpe mu ke zolaka mpe yayi:

Na kulunsi sika wapi Mvulusi ya munu
kufwaka,
Mu me kwisa kuna samu na kudila masumu ya
munu;
Oh, kuna Menga ya yandi pakulamaka na
ntima ya munu;
Nkembo na Nkumbu ya Yandi!
Nkembo na nkumbu ya Yandi! (Nkumbu ya
Yandi ya ntalu!)
Oh, nkembo na . . .

Beto kangaka kaka meso ya beto ntangu yayi mpe beto yimba yawu.

Oh, kuna Menga ya yandi pakulamaka na
ntima ya munu;
Nkembo na Nkumbu ya Yandi!

Mu me vuluka na disumu na ngitukulu,
 Yesu me kwisa zinga na kati ya munu,
 Kuna na kulunsi kisika Yandi nataka munu;
 Nkembo na Nkumbu ya Yandi!

Nkembo na nkumbu ya Yandi! (Na Nkumbu
 Yango ya ntalu!)

Nkembo na Nkumbu ya Yandi! (Nkumbu ya
 ntalu!)

Kuna Menga ya yandi pakulamaka na ntima ya
 munu;

Nkembo na Nkumbu ya Yandi!

¹⁸⁴ Ntangu yayi na yina beto ke yimba nzila yayi yina ke landa,
 beno pesana maboko na muntu na mantwala ya beno, na manima
 ya beno, na balweka ya beno.

Kwiza, na Yinto ya masa yayi ya bimvwama
 mpe ya mbote;

Losa moyo ya nge ya mputu na makulu ya
 Mvulusi;

Oh, dinda bubu yayi, mpe vwanda ya kulunga;
 Nkembo na Nkumbu ya Yandi!

Nkembo na Nkumbu ya Yandi! (Nkumbu
 yango ya ntalu!)

Nkembo na Nkumbu ya Yandi ya ntalu!

Kuna Menga ya yandi pakulamaka na ntima ya
 munu;

Nkembo na Nkumbu ya Yandi!

Oh, mu zola yawu. Beno ve?

Nkembo na Nkumbu ya Yandi! Nkumbu ya
 ntalu!

Nkembo na Nkumbu ya Yandi!

Kuna Menga ya yandi pakulamaka na ntima ya
 munu;

Nkembo na Nkumbu ya Yandi!

¹⁸⁵ Oh, la la! Mu kele na kyese mingi samu na yawu. Beno ve? Mu
 kele na kyese mingi ti mu lenda kwiza na Yinto ya masa yayi ya
 bimvwama mingi mpe ya mbote, kulosa moyo ya munu ya mawa
 na makulu ya Mvulusi.

¹⁸⁶ Mu ke bambuka moyo kilumbu mosi, ntangu ntwenya mosi
 ya bakala, pene ya bamvula kumi na nana, yina vwandaka kima
 Mfumu. Mu kwendaka na Wesete, mu vwandaka zola . . . Tata ya
 munu vwandaka cavalier, mpe mu vwandaka zola kukwenda
 mpe kutwadisa bampunda. Kima kaka mosi vwandaka sala
 nsatu na ntima ya munu. Oh, mu tuba na beno!

¹⁸⁷ Mu kwendaka na mulongi ya Baptiste, yandi tubaka,
 "Telama mpe tuba kaka, 'Yesu kele Mwana ya Nzambi,' beto ke
 tula nkumbu ya nge na buku." Yina sepelisaka munu ve.

188 Kisika nyonso mu vwandaka kwenda muntu. . . Adventiste ya kilumbu ya Sambwadi, mu kwendaka kumona yandi, muntu mosi ya mbote, Mpangi Barker, mpangi-bakala ya luzolo, yandi tubaka, “Billy, kwiza mpe ndima saba ya Mfumu.” (Mu me sala yawu ntangu yayi.) Kasi yandi tubaka, “Kilumbu ya saba.” Mpe mu banzaka, “Oh, la la, yina ke sala kaka yawu ve.” Beno me mona.

189 Mu kwendaka na Wesete, mpe mu banzaka. . . Mu kwendaka ntama kuna na nkokila yina, beto vwandaka vukisa bibulu. Mpe, beno zaba, beno ke katula kiti ya kunata mpunda mpe saki ya kan, mpe kubasisa yawu, mpe kusadila kiti ya beno ya kunata mpunda mutindu kuse. Mpe mu vwandaka ya kulala na manima, na yisi ya bayinti yango ya ntama ya pin na nkokila yina. Mpe mu vwandaka na kilumbu ya kukengila, mpe na yawu bana ya babakala vwandaka na ngaanda vwanda kotisa bibulu. Mpe ya vwandaka na bakala mosi ya kukula yina ba vwandaka bokila “Slim,” ya Texas, yandi vwandaka na guitare kuna mpe yandi vwandaka bula:

Nkembo na Nkumbu ya Yandi!

190 Bakala mosi kuna vwandaka na kisanu na kitini ya mukanda, vwandaka fula na yawu. [Mpangi Branham ke yimba na kati ya yinwa, *Nkembo na Nkumbu ya Yandi—Mu.*] Ba vwandaka yimba bankunga yankaka, ba-ballade ya ba-cowboy, mpe kotaka na kuyimba *Ya kufukama na Kulunsi.*

191 Oh! Mu me baluka, me tula divunga ya munu na zulu ya yintu ya munu mutindu *yayi*. Mu me tala na zulu, beno zaba, mpe talaka mutindu ti bambwetete yango vwandaka ya kukangisa kaka kuna pene na zulu ya bayinti yango mpe ya myongo yango. Mwa makelele yango ya malembe ya ntama ya ba-pin yina vwandaka landila, mu zolaka kuwa Yandi kulooka, “Adam, wapi kisika nge kele?”

192 Pene ya basabala tatu na manima ya yawu, mu kwendaka na mbanza mpe bana nyonso ya babakala kukolaka na malafu, mpe mu kunwaka ve. Mu zolaka nata bawu nyonso na yinza, kukutika bawu na ditoma, na mutindu nyonso. Mpe bawu vwandaka basika kuna mpe vwandaka benda mosi na yankaka misapi ya dikulu, mpe nyonso yankaka, mpe bima ya boma; bawu salaka nzila ya kusungama kuna na yisi, mpe kuzengasanaka ndefi mosi na yankaka na lutangu ya ba-dollar tanu bawu ke sabuka yawu, mpe bawu vwandaka lenda ve kutambula na trottoir kuna mutindu yina, beno zaba. Mpe ya vwandaka mutindu ya vwandaka tii bawu zolaka manisa kukola ya malafu, na manima bawu me kuzwa mbongo ya bawu.

193 Mpe mu vwandaka kuna mpe bawu nyonso vwanda kunwa malafu, mu kwendaka na lweka mpe mu vwandaka. Mu banzaka, “Oh, la la!” Pene ya bamvula makumi tatu na tanu me luta, to makumi tatu na tanu, mu banza, bamvula makumi tatu na tanu

me luta. Mpe mu vwandaka kuna, na lweka. Phoenix vwandaka kisika mosi ya fyoti kuna, beto katukaka na Wickenburg na kuna. Mu vwandaka ya kuvwanda kuna, mpe ya vwandaka na mwana mosi ya ntwenya ya kento ya Espagnole yina vwandaka kwiza vwandaka denda kuna; mpe munu ya kuvwanda kuna na yimpu yayi ya nene ya kuvwanda na manima ya yintu ya munu; yandi lutilaka pene mpe bwisisaka muswale yayi ya fyoti, beno zaba. Mu tubaka, “Hé, nge me bwisisa muswale ya nge.” Mu vwandaka zola ve.

¹⁹⁴ Mu kuwaka mwa makelele mosi kuna na bala-bala kuna, mpe kwendaka kuna. Mpe kuna vwandaka na mwana mosi ya bakala ya kukula yina ndimaka vwandaka musicien ya orchestre kuna, yandi vwandaka na bidimbu na kizizi ya yandi nyonso, mpe masangasa vwandaka kulumuka na matama ya yandi kuna, yandi vwandaka bula guitare, vwandaka yimba:

Nkembo na Nkumbu ya Yandi!

¹⁹⁵ Oh, la la! Masa ya meso vwandaka kulumuka na kizizi ya yandi, yandi sutopeke mpe tubaka, “Mpangi ya bakala, nge ke zaba ve yinki ya kele tii nge ke yamba Klisto yayi ya mbote.”

Nkembo na Nkumbu ya Yandi!

¹⁹⁶ Mpe mu katulaka yimpu yango ya nene mpe mu kwendaka. Oh, la la! Beno lenda bumbama ve na Yandi. Beno ke sala mbote na kubasika mpe kutuba samu na Yandi. Oh, Yandi kele mbote! Yinga, Yandi kele.

Mu me vuluka na disumu na ngitukulu,
Yesu ke zinga na kati ya munu na malembe, (*Ke zinga* na kati!)

Kuna na kulunsi kisika Yandi nataka munu;
Nkembo na Nkumbu ya Yandi!

Nkembo na Nkumbu ya Yandi! (Nkumbu!)

Nkembo na Nkumbu ya Yandi!

Oh, kuna Menga ya yandi pakulamaka na
ntima ya munu;

Nkembo na Nkumbu ya Yandi!

Oh, kwiza, na yinto ya masa yayi ya bimvwama
mpe ya mbote;

Losa kaka moyo ya nge ya mputu na makulu
ya Mvulusi;

Oh, dinda bubu yayi, mpe vwanda ya kulunga;
Nkembo na . . .

Ntangu yayi beto yinika bayintu ya beto, beto telemisa kaka maboko ya beto ntangu yayi:

Nkembo na Nkumbu ya Yandi! (Nkembo,
nkembo!)

(O Nzambi!) (Nkumbu ya ntalu!)

Kuna Menga ya yandi pakulamaka na ntima ya
 munu;
 Nkembo na Nkumbu ya Yandi!

197 Nkembo na Nambi! Beto telama. Oh, minuti kaka, kaka,
 beno vingila kaka.

[Mpangi mosi ya kento me zonza na ndinga yankaka, mpangi
 mosi ya bakala me pesa ntendulu—Mu.] Yinga, Mfumu.

198 Ntangu yayi kana ya ke vwanda na muntu mosi yina ke zaba
 ve yina ya vwandaka, ya kele Pantekote, Mpeve-Santu ke na
 kuzonzaka. Yesu tubaka, “Beni kwenda na yinza nyonso, beni
 longa Nsangu ya mbote. Bidimbu yayi ke landa bawu yina ke
 kwikila. Bawu ke zonza na bandinga ya malu-malu; ke tentika
 maboko na zulu ya bambevo, bawu ke beluka.” Bima nyonso yayi
 yina Yandi zonzaka, ya ke salama.

199 Oh, mu kele na kyese mingi. Beni ke mona Mpeve-Santu
 kukwiza, kusiamisa Ndinga yango? Nsemo, beni baka yawu,
 beni sala ve—ve ntembe na yawu. Beni yamba kaka yawu mpe
 Yandi ke sala na beni mutindu mwana mpe ke longa beni. Yina
 kele ve mbote samu na Mpeve-Santu na kusala yawu? Mpeve-
 Santu na zulu ya beto.

200 Mu ke bambuka moyo kilumbu mosi na Biblia, bawu zabaka
 ve wapi nzila kima mosi vwandaka kwiza, mbeni vwandaka
 kwiza, mpe Mpeve-Santu kubwaka na zulu ya muntu mosi
 mutindu yina, mpe tubaka kaka na bawu kieleka kisika ya
 kukwenda. Mpe bawu kwendaka kuna, mpe Nzambi kotisaka
 poto-poto na basoda yankaka mpe kimisaka bawu. Ya kele
 kieleka.

201 Oh, beto ke zingaka dyaka na bilumbu ya Biblia, mutindu
 yina ve? Amen. Ntangu nyonso, ntangu nyonso yina Mpeve-
 Santu kele kuna.

202 Oh, beto telama na yina beto ke yimba:

Baka Nkumbu ya Yesu na . . .

Beni bambuka moyo na Nsangu.

Nge mwana ya mawa mpe ya kiadi;
 Yawu ke pesaka kyese,
 Baka Yawu bisika nionso nge ke kwenda.

Nkumbu ya kitoko, (Nkumbu ya kitoko!) Oh
 yawu kele mbote!

Kivuvu ya ntoto mpe kyese ya Mazulu;
 Nkumbu ya Ntalu, (Nkumbu yango ya ntalu!)
 (Yawu kele mbote!)

Kivuvu ya ntoto mpe kyese ya Mazulu.

Baka Nkumbu ya Yesu na nge,
 Mutindu Kinwaninu ya ngolo;
 Ntangu bampukumunu ke kwamisa beno,
 Niunguta Nkumbu yango ya Santu na
 kisambu. (Lukumu na Nzambi!)

Nkumbu ya Ntalu, Oh yawu kele mbote!
 Kivuvu ya ntoto mpe kyese ya Mazulu;
 Nkumbu ya kitoko, (Nkumbu ya Kitoko!) Oh
 yawu kele mbote!
 Kivuvu ya ntoto mpe kyese ya Mazulu.

Beno kuwa nzila yina:

Baka Nkumbu ya Yesu na nge,
 Mutindu Kinwaninu ya ngolo;
 Ntangu bampukumunu ke kwamisa beno,
 Niunguta Nkumbu yango ya Santu na
 kisambu.

Oh, beto yimba dyaka yawu:

Baka Nkumbu ya Yesu na nge,
 Mutindu Kinwaninu ya ngolo;
 Ntangu bampukumunu ke kwamisa beno,
 Niunguta Nkumbu yango ya santu na kisambu.

Beto kulumusa bayintu ya beto ntangu yayi:

Nkumbu ya kitoko, (Nkumbu ya kitoko!) Oh ya
 kele mbote!
 Kivuvu ya ntoto mpe kyese ya Mazulu;
 Nkumbu ya Ntalu, Oh yawu kele mbote! (Yawu
 kele mbote!)
 Kivuvu ya ntoto mpe kyese ya Mazulu.

NSUNGI YA DIBUUNDU YA SARDES KNG60-1209
(The Sardisean Church Age)

BANDANDANI YA LUZAYIKISU YA YESU KLISTO

Nsangu yayi ya Mpangi William Marrion Branham, kulongamaka na Kingelesi, na Kilumbu ya tanu na nokila, na kilumbu ya 9 ya Ngonda ya kumi na zole, na mvula 1960, na Branham Tabernacle na Jeffersonville, Indiana, U.S.A., yina bakamaka na bande manietiki mpe basisamaka na muvimba nionso na buku na Kingelesi. Lubangulu yayi na Kikongo basisamaka na buku mpe ba kabulaka yawu na Voice Of God Recordings.

KIKONGO-KITUBA

©2022 VGR, ALL RIGHTS RESERVED

VOICE OF GOD RECORDINGS
P.O. Box 950, JEFFERSONVILLE, INDIANA 47131 U.S.A.
www.branham.org

Luzabusu samu na kubasisa mikanda

Muswa nionso kele ya yandi. Muntu nionso lenda kubasisa buku yayi na masini ya yandi ya yinzo samu na yandi mosi, to kukabula yawu ya mpamba, mutindu kidadilu samu na kumwangisa Nsangu ya mbote ya Yesu Klisto. Ba lenda tekisa buku yayi ve, kubasisa yawu na lutangu ya kulutila mingi, kutula yawu na site internet, kubumbisa yawu na kibumbulu ya bansangu, kubangula yawu na bandinga yankaka, to kulomba mbongo kukondwa muswa yina me sonama na Voice Of God Recordings®.

Na yina me tadila bansangu ya kulutila mingi to samu na yina me tadila bisadulu, beno sonikila:

VOICE OF GOD RECORDINGS
P.O. Box 950, JEFFERSONVILLE, INDIANA 47131 U.S.A.
www.branham.org